

PARTNERTÁJÉKOZTATÓ

HÍRLEVÉL

2021. XXI. évfolyam 3. szám

2021. MÁRCIUS

A LEGFONTOSABB STRATÉGIÁK A MAGASABB
LAKTÁCIÓS CSÚCS ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN IV.

12.
oldal

NEHÉZ ÖRÖKSÉG. AZ ÉV LUCERNA- ÉS
PERJESZILÁZSÁNAK TÖRTÉNETE

22.
oldal

GONDOLKODOM, TEHÁT VAGYOK.
AZ ÉV ROZSSZILÁZSÁNAK TÖRTÉNETE

27.
oldal

SZARVASMARHAFÉLÉK I. – A BÖLÉNYEK

30.
oldal

ÁLLATTENYÉSZTÉSI TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLÓ KFT.

2100 Gödöllő, Dózsa György út 58. | Tel.: +36 20 406-7084 | E-mail: atkft@atkft.hu | www.atkft.hu

2100 Gödöllő,
Dózsa György út 58.
Telefon: 06-28-515-540
Fax: 06-28-515-550
E-mail: atkft@atkft.hu
Honlap: www.atkft.hu

Felelős kiadó:

Kövesdi Zsolt
ügyvezető igazgató

Főszerkesztő:

Rácz Henriett
06-20/329-5227
racz.henriett@atkft.hu

Szerkesztő asszisztens:

Szűcs Krisztina

A szerkesztőbizottság tagjai:

Dr. Dégen László
Dr. Kenéz Árpád
Dr. Monostori Attila
Dr. Orosz Szilvia
Dr. Ózsvári László
Rácz Henriett

Grafikai előkészítés:

Kutas Ferenc

Lebonyolítás:

LittleShark Marketing Kft.

Nyomás:

Vármédia Print Kft.
www.varmediaprint.hu

ISSN HU-2063-3491

TARTALOM

KÖSZÖNTŐ	3
SZÁMADÁS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI	4
AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: a legjobb 10 tehenészet	6
TEJTERMELÉS-ELLENŐRZÉS ÉS INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIA Hazai tejtermelés-ellenőrzés alá vont állományok adatai, országos zárás 2020.01.01-2020.12.31. (Miskei Viktória, Rácz Henriett)	10
ÁLLATEGÉSZSÉG ÉS TAKARMÁNYOZÁS A legfontosabb stratégiák a magasabb laktációs csúcs elérése érdekében IV. Optimalizálja a takarmányfelvételt közvetlenül az ellés után! (Dr. Dégen László, dr. Monostori Attila)	12
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT	16
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA	17
TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT	17
TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN	18
PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK	18
A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA (Dr. Ózsvári László)	20
A JÓ MINŐSÉGŰ TÖMEGTAKARMÁNY A GAZDASÁGOS TERMELÉS ALAPJA Riport az Év lucernaszilázsa 2020. és az Év olaszperje-szilázsa 2020. készítőjével (Dr. Orosz Szilvia)	22
Riport az Év rozsszilázsa 2020. készítőjével (Dr. Orosz Szilvia)	27
TUDOMÁNY, EGÉSZSÉG, JÓKEDV Szarvasmarhafélék I. – A bölények (Dr. Kenéz Árpád)	30
A TEJ SZAKMAKÖZI SZERVEZET ÉS TERMÉKTANÁCS HÍREI	32

Megjelent az Állati növénykert folytatása!

- néprajz és történelem kedvelőinek
- állat- és növénykedvelőknek
- 0-100 éves korig

Megrendelhető az ÁT Kft-nél:

Tel.: 06 20 329 5227

racz.henriett@atkft.hu

Ára: 2 500 Ft

www.atkft.hu

10% kedvezmény
5 db vásárlása esetén

20% kedvezmény
10 db vásárlása esetén

I-II. kötet együtt
csak 4 500 Ft

SZÁMADÁS AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNYRÓL

1. TÁBLÁZAT: A TERMELÉS-ELLENŐRZÖTT ÁLLOMÁNY JELLEMZŐI ELLENŐRZÉSI MÓDSZEREK SZERINT (2021. MÁRCIUS)

Az ellenőrzés módja	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám növekedés	csökkenés
"A" módszer	411	182 989	159 383	5 314 375	33,34	29,04	6 261	5 039
"C" módszer	33	986	815	17 992	22,08	18,25	14	15

2. TÁBLÁZAT: AZ ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY LÉTSZÁMA ÉS TERMELÉSE A 2021. MÁRCIUS HAVI ELLENŐRZŐ FEJÉS NAPJÁN (MEGYÉNKENT, ÖSSZESEN ÉS ÁTLAGOSAN)

Megye	Tenyészetek száma	Záró tehénlétszám	Átlag (tehen/telep)	Fejt tehénlétszám	Összes tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag	Előző ellenőrzés óta létszám	Növekedés	Csökkenés	Változás
Baranya	18	10520	584	9103	328486	36,09	31,22	354	222		132
Bács - Kiskun	29	6517	225	5651	168645	29,84	25,88	403	326		77
Békés	35	17740	507	15684	500469	31,91	28,21	586	377		209
Borsod - Abaúj - Zemplén	19	8591	452	7152	232486	32,51	27,06	272	199		73
Csongrád-Csanád	21	9722	463	8659	303256	35,02	31,19	282	273		9
Fejér	19	11805	621	9865	330757	33,53	28,02	421	403		18
Győr - Moson - Sopron	33	15768	478	13792	467326	33,88	29,64	574	408		166
Hajdú - Bihar	46	20482	445	17889	579683	32,40	28,30	656	440		216
Heves	9	3307	367	2926	98059	33,51	29,65	152	123		29
Komárom - Esztergom	8	5136	642	4630	169089	36,52	32,92	148	137		11
Nógrád	8	3502	438	2951	90338	30,61	25,8	84	39		45
Pest	26	12896	496	11388	398385	34,98	30,89	447	310		137
Somogy	11	6651	605	5928	216506	36,52	32,55	234	204		30
Szabolcs - Szatmár - Bereg	24	10830	451	9441	312389	33,09	28,84	444	306		138
Jász - Nagykun - Szolnok	27	12154	450	10655	334466	31,39	27,52	402	315		87
Tolna	28	6165	220	5203	157931	30,35	25,62	168	77		91
Vas	17	6897	406	6004	194755	32,44	28,24	212	181		31
Veszprém	23	10227	445	8887	306945	34,54	30,01	288	608		-320
Zala	10	4079	408	3575	124405	34,80	30,50	134	91		43
2021. március	411	182 989	445	159 383	5 314 375	33,34	29,04	6 261	5 039		1222
eltérés az előző hónaptól:	0	1222	1	2 983	96 824	-0,02	0,34	-129	-1142		

3. TÁBLÁZAT: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÁLLOMÁNY ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI MEGOSZLÁSA (2021. MÁRCIUS)

Istálló átlag	Száma	Telepek %-os megoszlása	Száma	Tehenek %-os megoszlása
30.1 kg felett	123	30,07	89262	48,78
25.1 - 30.0 között	121	29,58	56353	30,80
20.1 - 25.0 között	71	17,36	21722	11,87
15.1 - 20.0 között	57	13,94	10877	5,94
10.1 - 15.0 között	28	6,85	3042	1,66
5.1 - 10.0 között	7	1,71	747	0,41
5.0 kg alatt	2	0,49	986	0,54
Összesen:	409	100,00	182 989	100,00
Istállóátlag: 29,04 kg				

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHÉNÉSZETEK LEGJOBBJAINAK ÚJ ORSZÁGOS RANGSORAI

4. TÁBLÁZAT: AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMNÁL (437 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNEL) KEVESEBBET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2021. MÁRCIUS)

Rang-sor	azonosító	Tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Kisdombegyház	432	393	17883	45,50	41,40
2	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	201	173	8080	46,70	40,20
3	1009021	Mocsai Buzakalász Term. Szolg. Sz.	Mocsa	427	388	15797	40,71	36,99
4	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	408	369	14552	39,44	35,67
5	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	372	343	12767	37,22	34,32
6	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft.	Zalaszentiván	309	280	10516	37,56	34,03
7	0671401	Cseppekál István	Ráckeresztúr	167	154	5599	36,35	33,52
8	1544101	Nagykőrűi Haladás Zrt.	Nagykőrű	389	354	13016	36,77	33,46
9	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Szolg. Bt.	Bélmegyer	94	82	3142	38,32	33,43
10	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	315	288	10457	36,31	33,20
11	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	159	154	5257	34,13	33,06
12	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	328	296	10808	36,51	32,95
13	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	270	251	8851	35,26	32,78
14	1127301	Bircsák Farm Kft	Ecseg	286	272	9336	34,32	32,64
15	1372801	PMP Consulting Kft.	Kaposvár	2	2	65	32,60	32,60
16	0700221	"Haladás" Mezőgazdasági Kft.	Kóny	200	188	6485	34,49	32,42
17	0815401	Derecske Petőfi Mg.-i Kft.	Derecske	300	266	9678	36,38	32,26
18	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	212	192	6811	35,47	32,13
19	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	330	297	10578	35,62	32,05
20	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	415	375	13249	35,33	31,92
21	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft.	Kemenesszentpéter	200	183	6366	34,79	31,83
22	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	322	284	10211	35,95	31,71
23	1638201	Zsidi János	Bogyiszló	211	183	6612	36,13	31,34
24	0302701	Rózsás Major Kft.	Szarvas	342	313	10710	34,22	31,32
25	0313721	Rózsási Kft.	Szarvas	349	323	10836	33,55	31,05
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 040	6403	237 662		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				282	256		37,12	33,76

5. TÁBLÁZAT: LEGALÁBB AZ ELŐZŐ ÉVI ÁTLAGLÉTSZÁMÚ (437 ÉS TÖBB) ELLENŐRZÖTT TEHENET TARTÓ 25 LEGJOBB TENYÉSZET ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2021. MÁRCIUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszám	Fejt tehénlétszám	Összes napi tej (kg)	Fejési átlag	Istálló-átlag
1	1004021	Solum Zrt.	Komárom	890	813	37224	45,79	41,82
2	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1596	1429	65299	45,70	40,91
3	0301821	Körös 2000 Kft.	Újiráz	603	553	24266	43,88	40,24
4	1270422	Hunland Farm Kft. di Pizzocheri Paolo e Fam.	Gomba-Felsőfarkasd	1822	1682	72151	42,90	39,60
5	1947121	Kerka-Genetics Kft.	Rédics	608	561	23306	41,54	38,33
6	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr	1297	1191	49504	41,57	38,17
7	1525001	Alattyáni Tejtermelő Kft.	Alattyán	501	462	19094	41,33	38,11
8	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	578	497	21896	44,06	37,88
9	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	484	446	18252	40,92	37,71
10	0502621	Hódagro Zrt.	Hódmezővásárhely	640	591	23796	40,26	37,18
11	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft.	Hódmezővásárhely	668	599	24256	40,49	36,31
12	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	574	507	20817	41,06	36,27
13	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyaszob	2053	1836	74438	40,54	36,26
14	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	609	554	22009	39,73	36,14
15	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Bóly	2983	2594	107493	41,44	36,04
16	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	604	560	21636	38,64	35,82
17	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt.	Kapuvár-Miklósmajor	963	852	34463	40,45	35,79
18	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	480	440	17136	38,95	35,70
19	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi - Juhászöld	933	824	33292	40,40	35,68
20	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	819	739	29159	39,46	35,60
21	0934621	Multiton Kft.	Miskolc	663	613	23600	38,50	35,60
22	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	762	685	27110	39,58	35,58
23	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Tápiánszentkereszt	934	863	32848	38,06	35,17
24	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	453	414	15779	38,11	34,83
25	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1165	1068	40422	37,85	34,70
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				23 682	21 373	879 247		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				947	855		41,14	37,13

6. TÁBLÁZAT: AZ 1000 ELLENŐRZÖTT TEHÉNNÉL TÖBBET TARTÓ TENYÉSZETEK ISTÁLLÓÁTLAG SZERINTI RANGSORA (2021. MÁRCIUS)

Rang-sor	azonosító	A tenyészet megnevezés	cím	Záró tehénlétszáma	Fejt tehénlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló-átlaga
1	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1596	1429	65 299	45,70	40,91
2	1270422	Hunland Farm Kft. di Pizzocheri Paolo e Fam.	Gomba-Felsőfarkasd	1822	1682	72 151	42,90	39,60
3	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr	1297	1191	49 504	41,57	38,17
4	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyaszob	2053	1836	74 438	40,54	36,26
5	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csípőtelek	2983	2594	107 493	41,44	36,04
6	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1165	1068	40 422	37,85	34,70
7	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1039	912	36 028	39,50	34,68
8	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csém	1189	1074	40 587	37,79	34,14
9	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg-i.Kft.	Hajdúböszörmény	1861	1646	63 209	38,40	33,97
10	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1331	1194	44 549	37,31	33,47
11	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1060	948	35 182	37,11	33,19
12	1915621	Taxbi Kft.	Hottó	1171	1070	38 395	35,88	32,79
13	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld Szita major	1098	974	35 963	36,92	32,75
14	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1159	1065	37 869	35,56	32,67
15	1355301	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Kazsok	1963	1736	63 805	36,75	32,50
16	0841121	Nyakas Farm Kft.	Hajdúnánás	2066	1903	67 056	35,24	32,46
17	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1025	915	33 113	36,19	32,31
18	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1656	1424	52 830	37,10	31,90
19	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Cegléd	1036	927	33 037	35,64	31,89
20	0700926	Inícia Zrt.	Ikrény	1207	1071	37524	35,04	31,09
21	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1567	1339	48633	36,32	31,04
22	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1226	1072	37567	35,04	30,64
23	0701521	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Nagyszentjános	1142	957	34925	36,49	30,58
24	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzamajor	1172	1100	35658	32,42	30,42
25	0305021	Hidasháti Zrt.	Murony	1165	1046	35428	33,87	30,41
26	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Mátyásdomb	1661	1427	49810	34,91	29,99
27	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1989	1775	58921	33,19	29,62
28	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2067	1707	57059	33,43	27,60
29	1504401	Jászapáti 2000. Mg. Zrt.	Jászapáti	1216	1021	33300	32,62	27,39
30	1415001	Inter Agrárium Mg. Kft.	Nagyecsed	1201	1042	30563	29,33	25,45
31	0230321	Városföldi Agrárgazdaság Zrt.	Városföld	1095	899	21503	23,92	19,64
Összes tehén / fejt tehén / napi összes tej kg				45 278	40 044	1 471 822		
Átlag tehén / fejt tehén / fejési átlag / istállóátlag				1 461	1 292		36,76	32,51

AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK LEGJOBBJAINAK MEGYEI RANGSORAI: MEGYÉNKÉNT A LEGJOBB 10 TEHÉNÉSZET (LEGALÁBB 20 FEJT TEHÉN) (2021. MÁRCIUS)

7.1. TÁBLÁZAT: BARANYA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0157821	Bólyi Mg. Term. Ker. Zrt.	Csőpótelek	2983	2594	107493	41,44	36,04
2.	0146721	Bicsérdi Arany-Mező Zrt.	Bicsérd	819	739	29159	39,46	35,60
3.	0112401	"Duna Gyöngye 2000" Mg. Zrt.	Dunaszekcső	315	288	10457	36,31	33,20
4.	0116321	Borjádi Mg. Term. Ker. és Szolg. Zrt.	Borjád	497	415	16496	39,75	33,19
5.	0113421	Szajki Zrt.	Szajk	556	499	18039	36,15	32,44
6.	0104802	Belvárdgyulai Mg. Zrt.	Berkesd	498	456	15265	33,47	30,65
7.	0111021	Geresdlaki Mg. Zrt.	Geresdlak	419	368	12727	34,58	30,37
8.	0105201	Kelet-Mecsek Kft.	Pécsvárad	362	302	10841	35,90	29,95
9.	0112721	Margittasziget 92 Kft.	Újmohács	736	651	21395	32,86	29,07
10.	0155521	DUPOR Állatteny. Ker. és Szolg. Kft.	Görösgal	911	705	26053	36,95	28,60
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 096	7 017	267 923		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				810	702		38,18	33,09

7.2. TÁBLÁZAT: BÁCS - KISKUN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0200821	Chjaviza Kft.	Tiszaalpár	484	446	18252	40,92	37,71
2.	0200901	Dávodai Augusztus 20. Zrt.	Dávod	900	809	29912	36,97	33,24
3.	0205221	Hild-Tej Kft.	Érsekhalma	456	412	14937	36,26	32,76
4.	0222501	Dózsa Mg. Zrt.	Tass	904	787	28045	35,64	31,02
5.	0217721	Kiskun Farm Kft.	Kiskunfélegyháza	466	444	13758	30,99	29,52
6.	0202121	Bácsbokodi Aranykalász Zrt.	Bácsbokod	300	272	8092	29,75	26,97
7.	0201601	Déli Agrárszakképzési Centrum	Jánoshalma	35	29	916	31,57	26,16
8.	0212001	Kék Duna Mg. Szöv.	Fajsz	284	259	7137	27,56	25,13
9.	0204101	Nemesnádudvari Állattenyésztő Kft.	Nemesnádudvar	168	151	4143	27,44	24,66
10.	0240501	Miklós László	Tompa	51	43	1186	27,58	23,25
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				4 048	3 652	126 378		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				405	365		34,61	31,22

7.3. TÁBLÁZAT: BÉKÉS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0362201	Kisdombegyházi Agro-Ferr Kft.	Dombegyház	432	393	17883	45,50	41,40
2.	0301821	Körös 2000 Kft.	Szeghalom	603	553	24266	43,88	40,24
3.	0364801	Dán és Társa Mg. Term. és Szolg. Bt.	Bélmegyer	94	82	3142	38,32	33,43
4.	0307901	Holstein-Farm Kft.	Gerendás	270	251	8851	35,26	32,78
5.	0321301	Zsadányi Malom '97 Kft.	Zsadány	723	654	23521	35,96	32,53
6.	0313521	Szarvasi Agrotá-Alcsired Kft.	Szarvas	654	605	20527	33,93	31,39
7.	0302701	Rózsás Major Kft.	Szarvas	342	313	10710	34,22	31,32
8.	0313721	Rózsási Kft.	Szarvas	349	323	10836	33,55	31,05
9.	0300321	Nemzeti Ménesbirtok és Tang. Zrt.	Mezőhegyes	971	857	30011	35,02	30,91
10.	0305021	Hidasháti Zrt.	Békés	1165	1046	35428	33,87	30,41
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 603	5 077	185 175		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				560	508		36,47	33,05

7.4. TÁBLÁZAT: BORSOD - ABAÚJ - ZEMPLEN MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0425921	Geo-Friz Mg-i Ker-i és Szolg. Kft.	Onga	1165	1068	40422	37,85	34,70
2.	0416521	Geo-Milk Kft.	Sárospatak	1159	1065	37869	35,56	32,67
3.	0402921	Szirmatér Kft.	Harsány	705	648	21736	33,54	30,83
4.	0406621	Dél-borsodi Agrár Kft.	Gelej	489	437	14937	34,18	30,55
5.	0421521	NARIVO Állatteny. és Növényterm. Kft.	Mezőcsát	909	813	26343	32,40	28,98
6.	0425621	Ivanics Imre	Csobaj	456	396	13052	32,96	28,62
7.	0416921	Kenézlő-Dózsa Mg. Zrt.	Kenézlő	727	640	19983	31,22	27,49
8.	0406521	Emőd Mezőgazdasági Zrt.	Emőd	414	358	11318	31,61	27,34
9.	0427321	Takta Kft.	Csobaj	231	211	6260	29,67	27,10
10.	0434121	Ivanics Imréné	Csobaj	53	46	1432	31,13	27,02
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 308	5 682	193 352		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				631	568		34,03	30,65

7.5. TÁBLÁZAT: CSONGRÁD-CSANÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0502621	Hódagroz Zrt.	Hódmezővásárhely	640	591	23796	40,26	37,18
2.	0540921	Vásárhelyi Róna Mg-i. és Szolg. Kft.	Hódmezővásárhely	668	599	24256	40,49	36,31
3.	0562321	Agrár-Ker Kft.	Csanádpalota	372	343	12767	37,22	34,32
4.	0540401	Gorzai Mg. Zrt.	Hódmezővásárhely	962	914	32807	35,89	34,10
5.	0517101	Kinizsi 2000 Mezőgazdasági Zrt.	Fábiánsebestyén	981	860	33448	38,89	34,10
6.	0511701	Agronómia Kft.	Deszk	766	670	25269	37,72	32,99
7.	0521021	Zombortej Kft.	Kiszombor	328	296	10808	36,51	32,95
8.	0520321	Árpád Agrár Zrt.	Szentcs	648	606	21108	34,83	32,57
9.	0560421	Hód-Mezőgazda Zrt.	Hódmezővásárhely	1656	1424	52830	37,10	31,90
10.	0508121	Makói Hagymakertész Kft.	Makó	237	221	7108	32,16	29,99
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 258	6 524	244 197		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				726	652		37,43	33,65

7.6. TÁBLÁZAT: FEJÉR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0650101	Prograg-Agrárcentrum Kft.	Ráckeresztúr-Martónvásár	1297	1191	49504	41,57	38,17
2.	0604101	Lajoskomáromi Tejtermelő Kft.	Lajoskomárom	480	440	17136	38,95	35,70
3.	0671401	Cseppekál István	Ráckeresztúr	167	154	5599	36,35	33,52
4.	0600201	Mezőfalvai Tejhasznó Kft.	Mezőfalva	897	793	28303	35,69	31,55
5.	0650401	Agárdi Farm Állatteny. Növterm. Kft.	Seregélyes-Elzámajor	1172	1100	35658	32,42	30,42
6.	0601001	Enyingi Agrár Zrt.	Kiscseripuszt	1661	1427	49810	34,91	29,99
7.	0640101	Gorsium Tej Kft.	Szabadbattyán	397	352	11480	32,61	28,92
8.	0605001	Istváni Bakony Mg. Kft.	István	305	262	8740	33,36	28,66
9.	0631901	Agrobaracs Zrt.	Baracs	437	359	12467	34,73	28,53
10.	0600901	Pálhalmai Agrospeciál Kft.	Pálhalma	888	775	24925	32,16	28,07
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 701	6 853	243 622		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				770	685		35,55	31,64

7.7. TÁBLÁZAT: GYŐR - MOSON - SOPRON MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0708621	Rábapordányi Mg. Zrt.	Rábapordány	574	507	20817	41,06	36,27
2.	0781721	Kisalföldi Mg. Zrt.	Kapuvár-Miklós-major	963	852	34463	40,45	35,79
3.	0701821	Extra Tej Tejtermelő Kft.	Beled	1039	912	36028	39,50	34,68
4.	0726121	Cankó 2000 Mg-i T. K. és Sz. Kft.	Bogyoszló	627	562	20978	37,33	33,46
5.	0743821	Hegykői Mezőgazdasági Zrt.	Hegykő	820	744	27269	36,65	33,25
6.	0709421	Hidráns Mg.-i és Mg. Szolg. Kft.	Szil	731	667	23746	35,60	32,48
7.	0700221	"Haladás" Mezőgazdasági Kft.	Köny	200	188	6485	34,49	32,42
8.	0742221	Duna-Ág Agro Szövetkezet	Halászi	212	192	6811	35,47	32,13
9.	0781621	Kisalföldi Mezőgazdasági Zrt.	Rétalap-Balogtag	699	643	22308	34,69	31,91
10.	0739423	Dunakiliti Agrár Zrt.	Dunakiliti	724	650	22904	35,24	31,64
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 589	5 917	221 809		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				659	592		37,49	33,66

7.8. TÁBLÁZAT: HAJDÚ - BIHAR MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0806421	Nagyhegyesi Állattenyésztő Kft.	Nagyhegyes	604	560	21636	38,64	35,82
2.	0807621	Hajdúböszörményi Béke Mg.-i. Kft.	Hajdúböszörmény	1861	1646	63209	38,40	33,97
3.	0802421	Agrárgazdaság Kft.	Debrecen	652	595	22007	36,99	33,75
4.	0814621	Kasz-Farm Kft.	Derecske	685	618	22940	37,12	33,49
5.	0846921	Formula-Gp Ker. Term. és Szolg. Kft.	Hajdúböszörmény	454	380	14894	39,19	32,81
6.	0842522	Agrárgazdaság Kft.	Újszentmargita	568	514	18509	36,01	32,59
7.	0841121	Nyakas Farm Kft.	Hajdúnánás	2066	1903	67056	35,24	32,46
8.	0815401	Derecske Petőfi Mg.-i Kft.	Konyár	300	266	9678	36,38	32,26
9.	0809521	Biharnagybajomi "Dózsa" Agrár Zrt.	Biharnagybajom	828	748	26420	35,32	31,91
10.	0840201	Bosblek-Farm Kft.	Berettyóújfal	536	484	17053	35,23	31,82
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 554	7 714	283 402		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				855	771		36,74	33,13

7.9. TÁBLÁZAT: HEVES MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	0934621	Multiton Kft.	Sarud	663	613	23600	38,50	35,60
2.	0941501	Gödöllői Tangazdaság Zrt.	Hatvan-Nagygyompos	787	703	26335	37,46	33,46
3.	0935621	Agrocentina Kft.	Tiszanána	415	375	13249	35,33	31,92
4.	0939401	Pélyi Tiszaméte Mg. Term. Szolg. Szöv	Pély	54	47	1548	32,93	28,66
5.	0936601	Füzesabonyi Agrár Zrt.	Füzesabony	380	324	10590	32,69	27,87
6.	0905321	Pély-Tisztatáj Agrár Zrt.	Pély	583	527	15708	29,81	26,94
7.	0929101	Erdőtelek-2000 Agrár Term. Szolg. Kft.	Erdőtelek	118	102	2897	28,40	24,55
8.	0940401	Morvai Zsolt	Kál	59	53	883	16,67	14,97
9.	0941601	Euro-Tours Bt.	Bátor	248	182	3250	17,85	13,10
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 307	2 926	98 060		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				367	325		33,51	29,65

7.10. TÁBLÁZAT: KOMÁROM - ESZTERGOM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1004021	Solum Zrt.	Komárom	890	813	37224	45,79	41,82
2.	1009021	Mocsai Buzakalász Term. Szolg. Sz.	Mocsa	427	388	15797	40,71	36,99
3.	1060001	Állért Kft.	Ete	496	454	16976	37,39	34,23
4.	1015421	Solum Zrt.	Komárom, Csém	1189	1074	40587	37,79	34,14
5.	1003002	Ászári Mg. Term. Szolg. és Ért. Zrt.	Ászár	216	195	6167	31,63	28,55
6.	1005221	Aranykocsi Zrt.	Kocs	924	829	26078	31,46	28,22
7.	1006501	Albers Agrár Bt.	Szákszend	753	667	20045	30,05	26,62
8.	1002501	Tejút Kft.	Kesztölc	241	210	6215	29,59	25,79
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 136	4 630	169 089		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				642	579		36,52	32,92

7.11. TÁBLÁZAT: NÓGRÁD MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1127301	Bircsák Farm Kft.	Csécse	286	272	9336	34,32	32,64
2.	1152101	Com-Agro Sardo Kft.	Nógrádkövesd	2067	1707	57059	33,43	27,60
3.	1150401	Torák Kornél	Karancsberény	150	134	3814	28,46	25,43
4.	1151101	Bárany János	Varsány	100	83	2243	27,03	22,43
5.	1133321	Agroméra Zrt.	Érsekvadkert	469	392	9549	24,36	20,36
6.	1124321	Mátrafarm Hungária Kft.	Mátramindszent	211	196	4149	21,17	19,66
7.	1151201	Kiss Bertalan	Varsány	113	86	2166	25,18	19,16
8.	1155701	Terman Lászlóné	Szátok	106	81	2022	24,96	19,07
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 502	2 951	90 338		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				438	369		30,61	25,80

7.12 TÁBLÁZAT: PEST MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1270422	Hunland Farm Kft. di Pizzocheri Paolo e Fam.	Gomba-Felsőfarkasd	1822	1682	72151	42,90	39,60
2.	1268321	Cosinus Gamma Kft.	Bugyi-Juhászföld	933	824	33292	40,40	35,68
3.	1280321	Némedi Endre	Tápiószőlős	159	154	5257	34,13	33,06
4.	1271301	Galgamenti Mezőgazdasági Kft.	Tura	695	611	22778	37,28	32,77
5.	1249021	Lakto Kft.	Dabas	983	875	31959	36,52	32,51
6.	1270623	Dél-Pest Megyei Mg. Zrt.	Törtel	1036	927	33037	35,64	31,89
7.	1268421	Dunatáj Mg. Kft.	Dömsöd	460	397	14376	36,21	31,25
8.	1247521	Toldi Tej Kft.	Nagykörös	570	507	17218	33,96	30,21
9.	1280621	Csikvártéj Kft.	Nagykörös	181	160	5431	33,94	30,00
10.	1278521	Hunland Dairy Kft.	Bugyi	1989	1775	58921	33,19	29,62
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				8 828	7 912	294 420		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				883	791		37,21	33,35

7.13. TÁBLÁZAT: SOMOGY MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1367221	Claessens Mg. Kft.	Somogyszob	2053	1836	74438	40,54	36,26
2.	1355301	Bos-Frucht Agrár Szövetkezet	Kazsok	1963	1736	63805	36,75	32,50
3.	1342921	Kapostáj Mg. Term. és Szolg. Zrt.	Zimány	518	472	16637	35,25	32,12
4.	1366401	Bos-Frucht Agrárszövetkezet	Homokszentgyörgy	727	647	23161	35,80	31,86
5.	1341721	Agrária Mg. Zrt.	Szentgáloskér	367	328	11291	34,42	30,77
6.	1348821	Mawa Mg. és Szolg. Kft.	Mosdós	574	510	16807	32,95	29,28
7.	1367721	Magyar Agr. és Élett. Egyetem	Kaposvár	47	40	1374	34,36	29,24
8.	1359121	Bajomi Agrár Zrt.	Nagybajom	280	260	6827	26,26	24,38
9.	1372601	Kreitz Zoltánné	Jákó	56	48	988	20,57	17,63
10.	1367701	Magyar Agr. és Élett. Egyetem	Kaposvár	64	49	1113	22,71	17,39
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				6 649	5 926	216 441		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				665	593		36,52	32,55

7.14. TÁBLÁZAT: SZABOLCS - SZATMÁR - BEREK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1429221	Erdőhát Zrt.	Csaholc	1596	1429	65299	45,70	40,91
2.	1468621	Herceg-Farm Kft.	Csaholc	201	173	8080	46,70	40,20
3.	1465701	Berek-Farm Kft.	Tisztaberek	762	685	27110	39,58	35,58
4.	1434121	Bátortrade Kft.	Nyírbátor	1060	948	35182	37,11	33,19
5.	1435701	DOMBKA-2003 Mezőg. Ker. Szolg. Zrt.	Dombrád	546	506	17422	34,43	31,91
6.	1467521	Dancsné Orosz Katalin Farm	Tiszavasvári	449	416	13921	33,46	31,01
7.	1416821	Tedey-Befektető Kft.	Tiszadob	396	338	12141	35,92	30,66
8.	1468021	Tamás Zoltán Farm	Kölcse	78	73	2305	31,58	29,55
9.	1423821	Jándtej Kft.	Tarpa	369	335	9999	29,85	27,10
10.	1408121	Farmtej Kft.	Kótaj	466	419	12535	29,92	26,90
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 923	5 322	203 994		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				592	532		38,33	34,44

7.15. TÁBLÁZAT: JÁSZ - NAGYKUN - SZOLNOK MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1525001	Alattányi Tejtermelő Kft.	Alattány	501	462	19094	41,33	38,11
2.	1504521	Jászberényi Kossuth Zrt.	Jászberény	453	414	15779	38,11	34,83
3.	1544101	Nagykörűi Haladás Zrt.	Nagykörű	389	354	13016	36,77	33,46
4.	1535701	Nagykun 2000 Mg. Zrt.	Kisújszállás	474	432	15391	35,63	32,47
5.	1503501	Jász-Föld Zrt.	Jászladány	1226	1072	37567	35,04	30,64
6.	1512021	Kenderes 2006 Kft.	Kenderes	389	360	11776	32,71	30,27
7.	1527201	Kossuth 2006 Mg-i Termelő Zrt.	Jászárokszállás	507	440	15311	34,80	30,20
8.	1501601	Tirus Zrt.	Kisújszállás	507	459	14496	31,58	28,59
9.	1535221	Új Élet Mg. Szövetkezet	Örményes	386	352	10986	31,21	28,46
10.	1540801	Palotási Mg.-i Zrt.	Besenyszög-Palotás	814	714	23137	32,40	28,42
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 646	5 059	176 553		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				565	506		34,90	31,27

7.16. TÁBLÁZAT: TOLNA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1638201	Zsidi János	Bogyszló	211	183	6612	36,13	31,34
2.	1637301	Szekszárd Zrt.	Tengelic-Kajmádpata	742	641	22729	35,46	30,63
3.	1634521	Kocsolai Mezőgazdasági Szöv.	Kocsola	525	476	15846	33,29	30,18
4.	1637921	Milkmen Kft.	Paks - Földespuszta	874	692	26149	37,79	29,92
5.	1605301	"100% Tej" Mg. Ker. és Szolg. Kft.	Tolnanémedi	189	176	5629	31,98	29,78
6.	1610301	Dunaszentgyörgyi Mg. Szöv.	Dunaszentgyörgy	172	151	4598	30,45	26,73
7.	1608421	Bát-Tej Kft.	Báta	254	230	6665	28,98	26,24
8.	1639701	Blahér Mg. Kft.	Paks-Gyapapuszta	278	258	7112	27,56	25,58
9.	1634121	Haladás Mg. Szövetkezet	Németkér	258	236	6338	26,86	24,57
10.	1633721	Kaposszekcsői Mg. Zrt.	Kaposszekcső	414	351	10109	28,80	24,42
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				3 917	3 394	111 787		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				392	339		32,94	28,54

7.17. TÁBLÁZAT: VAS MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1726601	Sárvári Mg. Zrt.	Hegyfalu	408	369	14552	39,44	35,67
2.	1739924	Szombathelyi Tang. Zrt.	Táplánszentkereszt	934	863	32848	38,06	35,17
3.	1733301	Sárvári Mg. Zrt.	Káld-Szitamajor	1098	974	35963	36,92	32,75
4.	1708701	Pinkamenti Agrár Kft.	Vasalja	322	284	10211	35,95	31,71
5.	1719923	Szombathelyi Tang. Zrt.	Ják-Felsőnyírvár	713	631	21597	34,23	30,29
6.	1733001	Provid Kft.	Vasvár	676	584	19237	32,94	28,46
7.	1725021	Körmendi Agrár Kft.	Körmend	338	316	9271	29,34	27,43
8.	1705501	Csörnóc menti Mg. Szöv.	Vasvár	494	415	13145	31,68	26,61
9.	1701321	Celli " Sághegyalja" Zrt.	Cellődomolk	383	312	9838	31,53	25,69
10.	1716401	Kámi Mezőgazda Kft.	Kám	300	246	7338	29,83	24,46
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				5 666	4 994	174 000		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				567	499		34,84	30,71

7.18. TÁBLÁZAT: VESZPRÉM MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1847401	Agroprodukt Zrt.	Gic-Hathalom	578	497	21896	44,06	37,88
2.	1802101	Bovin-Tej Kft.	Gecse	609	554	22009	39,73	36,14
3.	1808502	Nemesszalóki Mezőgazdasági Zrt.	Nemesszalók	1331	1194	44549	37,31	33,47
4.	1847301	Agroprodukt Zrt.	Marcalgergelyi	1025	915	33113	36,19	32,31
5.	1802001	Vaszari Agro-Friz Kft.	Vaszar	330	297	10578	35,62	32,05
6.	1844703	Vicenter Kft.	Devecser	572	501	18213	36,35	31,84
7.	1835101	Kemenesszentpéteri Agro Kft.	Kemenesszentpéter	200	183	6366	34,79	31,83
8.	1802622	Tóth Tamás	Sümeg	481	423	14988	35,43	31,16
9.	1808303	Malomsoki Extratej Kft.	Malomsok	713	621	22182	35,72	31,11
10.	1800622	Agroprodukt Zrt.	Ihász-Zsigmondháza	1567	1339	48633	36,32	31,04
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				7 406	6 524	242 527		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				741	652		37,17	32,75

7.19. TÁBLÁZAT: ZALA MEGYE

Rang-sora	azonosítója	A t e n y é s z e t megnevezése	címe	Záró tehenlétszáma	Fejt tehenlétszáma	Összes napi tej (kg)	Fejési átlaga	Istálló- átlaga
1.	1947121	Kerka-Genetics Kft.	Resznek	608	561	23306	41,54	38,33
2.	1948821	Tyrol Mezőgazdasági és Szolg. Kft.	Zalaszentiván	309	280	10516	37,56	34,03
3.	1921921	Miklósfai Mg. Zrt.	Nagykanizsa-Miklósfai	596	545	20159	36,99	33,82
4.	1915621	Taxbi Kft.	Hottó	1171	1070	38395	35,88	32,79
5.	1935921	Zal-Agro Zrt.	Túrje	426	350	12503	35,72	29,35
6.	1935322	Backo Kft.	Pötréte	333	296	7744	26,16	23,26
7.	1910121	Mandl Mg. és Szolg. Kft.	Zalalövő	222	198	4118	20,80	18,55
8.	1947901	Balaskó Mg. Kft.	Pókaszeptek	366	235	6752	28,73	18,45
9.	1950501	Georgikon Tanüzem Nonprofit Kft.	Keszthely	44	37	803	21,70	18,25
Összes tehen / fejt tehen / napi összes tej kg				4 075	3 572	124 296		
Átlag tehen / fejt tehen / fejési átlag / istállóátlag				453	397		34,80	30,50

TEJTERMELÉS-ELLENŐRZÉS ÉS INFORMÁCIÓTECHNOLÓGIA

Szerkesztette:

Miskei Viktória
Rácz Henriett

Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

HAZAI TEJTERMELÉS-ELLENŐRZÉS ALÁ VONT ÁLLOMÁNYOK ADATAI | ORSZÁGOS ZÁRÁS: 2020.01.01-2020.12.31. | (FORRÁS: NÉBIH KÖZPONTI ADATBÁZIS; ÁT KFT.)

1. TÁBLÁZAT STANDARD LAKTÁCIÓS TERMELÉS (2020.01.01-2020.12.31.)

Standard laktációs termelés országos összesítése												
	Átlag laktáció	Laktáció db	Lezárt laktáció db	Első elléskori kor hónap	Két ellés közti idő nap	Tejnap nap	305 napra korrigált					
							Tej kg	Zsír kg	Zsír %	Fehérje kg	Fehérje %	Perz. %
NÉBIH országos összesítés												
Átlag	2.1			25.14	423	297	10 301	378.3	3.68	344.1	3.34	78.2
n		187 135	143 885		83 995	143 885	143 884	142 796		143 222		
CV%				13.18	22.28	4.76	23.62	24.89	16.15	21.85	6.88	
Főbb tejelő fajták bontásában*												
Holstein-fríz vérségű (220-225; F+V)												
Átlag	2.1			25.01	423	298	10 448	382.2	3.66	348.1	3.33	78.3
n		173 917	134 071		78 079	134 071	134 070	133 054		133 456		
CV%				12.24	22.00	4.71	22.58	24.24	15.93	20.98	6.68	
Magyar tarka vérségű (10-15)												
Átlag	2.6			28.71	413	294	7 089	281.5	3.96	251.9	3.55	75.4
n		4 667	3 533		2 283	3 533	3 533	3 506		3 515		
CV%				16.59	23.30	5.8	29.62	31.70	13.93	29.69	5.86	
Jersey vérségű (120-128)												
Átlag	2.1			24.38	413	295	6 792	349.2	5.13	270.0	3.97	77.4
n		1060	726		401	726	726	721		722		
CV%				18.76	25.21	5.01	25.41	22.17	12.79	23.14	7.20	

2. TÁBLÁZAT TEHÉNÁLLOMÁNYOK LÉTSZÁMÁNAK MEGOSZLÁSA FAJTÁNKÉNT (2020.01.01-2020.12.31.)

Tehénállomány létszám megoszlása fajtánként*		
	Létszám (egyed)	
	Induló	Záró
Összes	180 732	181 013
Főbb tejelő fajták bontásában		
Holstein-fríz vérségű összesen (220-225; F+V)	167 726	168 136
Ebből holstein-fríz fajtatiszta (220 F+V)	13 688	14 713
Magyar tarka vérségű összesen (10-15)	4 503	4 614
Ebből magyar tarka fajtatiszta (10)	114	66
Jersey vérségű összesen (120-128)	972	966
Ebből jersey fajtatiszta (120)	202	209

3. TÁBLÁZAT STANDARD LAKTÁCIÓS TEJTERMELÉS LAKTÁCIÓNKÉNT (MINDEN FAJTA) 2020.01.01-2020.12.31.

Laktációk száma	Laktáció db	Elszám. lakt. db	Két ellés közti idő nap	Tejnap	Tej kg	Zsír kg	Zsír %	Fehérje kg	Fehérje %	Perz. %
1	70 269	59 860		297	9 716	359.1	3.70	325.0	3.35	81.9
2	52 000	41 010	419	298	10 866	396.1	3.65	363.7	3.35	77.0
3	32 926	23 370	427	297	10 877	397.9	3.66	361.8	3.33	75.4
4	17 865	11 465	425	297	10 563	387.5	3.67	351.3	3.33	75.0
5	8 388	4 968	431	297	10 053	371.5	3.70	334.7	3.33	74.4
6	3 566	2 078	429	296	9 584	355.8	3.71	320.1	3.34	74.1
7	1 342	734	438	297	9 012	333.5	3.70	301.4	3.35	73.6
8	529	270	426	294	8 444	322.5	3.81	283.5	3.36	73.3
9	162	84	456	296	7 471	276.5	3.68	247.3	3.29	71.9
10	64	32	426	298	7 302	271.8	3.72	240.5	3.29	69.3
11	17	10	422	299	7 145	272.3	3.81	244.4	3.42	73.3
12	4	2	332	283	6 888	293.9	4.27	236.7	3.44	75.2
13	1	1	420	305	4 452	145.1	3.26	127.2	2.86	72.3
14	1	1	529	305	6 339	215.4	3.40	206.3	3.25	67.9
15	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Országos össz. / átlag	187 135	143 885	423	297	10 301	378.3	3.68	344.1	3.34	78.2

4. TÁBLÁZAT HAVI TERMELÉSI ADATOK ELSZÁMOLÁSA (2020.01.01-2020.12.31., 12 HÓNAP ÁTLAGÁBAN)

Havi termelési adatok elszámolása 12 hónap átlagában					
Tehén létszám	Befejt tehén (db)	Istálló átlag	Fejési átlag		
		tej kg	tej kg	zsír %	fehérje %
Országos összesen					
181 106	147 406	26.2	32.2	3.71	3.39
Főbb tejelő fajták bontásában					
Holstein-fríz vérségű (220-225; F+V)					
167 994	137 381	26.7	32.6	3.70	3.38
Magyar tarka vérségű (10-15)					
4 642	3 498	16.7	22.2	4.00	3.58
Jersey vérségű (120-128)					
962	670	15.2	21.9	5.10	4.02

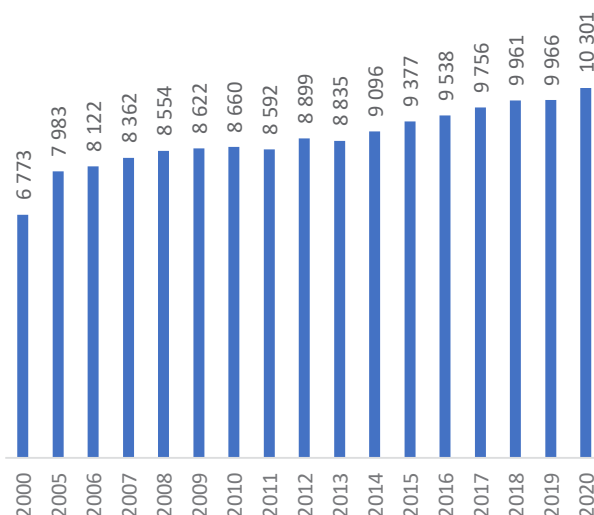
* Az Országos zárás a „Országos összesen” adatsora alábbi konstrukciós kódú állományok adatait dolgozza fel: 010-015; 120-128; 140-142; 220-225; 282; 462; 622; 880-882; 992. Ezek közül a fajtánkénti bontásban csak a 3 legnagyobb ellenőrzött egyedszámú fajtát emeltük ki.

5. TÁBLÁZAT STANDARD LAKTÁCIÓK ZÁRÁSI ADATAI (MINDEN FAJTA) 2000-2020.

Év	Elszámolt laktációk száma	Tej kg	Zsír %	Fehérje %
2000	200 221	6 773	3.78	3.28
2005	158 305	7 983	3.58	3.18
2006	151 978	8 122	3.52	3.17
2007	149 177	8 362	3.51	3.16
2008	146 516	8 554	3.60	3.21
2009	140 462	8 622	3.58	3.28
2010	134 931	8 660	3.57	3.27
2011	129 548	8 592	3.61	3.29
2012	133 476	8 899	3.63	3.30
2013	132 600	8 835	3.72	3.29
2014	134 436	9 096	3.73	3.30
2015	141 149	9 377	3.64	3.29
2016	141 789	9 538	3.68	3.29
2017	141 138	9 756	3.68	3.34
2018	140 000	9 961	3.66	3.29
2019	140 637	9 966	3.68	3.33
2020	143 885	10 301	3.68	3.34

1. ÁBRA A TEJTERMELÉS ALAKULÁSA 2000. ÉS 2020. KÖZÖTT

TEJ (KG) 2000-2020.

Forrás: OMMI - MgSZH-NÉBIH - ÁT Kft.

A LEGFONTOSABB STRATÉGIÁK

A MAGASABB LAKTÁCIÓS CSÚCS ELÉRÉSE ÉRDEKÉBEN IV.
OPTIMALIZÁLJA A TAKARMÁNYFELVÉTELT KÖZVETLENÜL AZ ELLÉS UTÁN!

Dr. Dégen László
Dr. Monostori Attila
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Több oka lehet annak, hogy ellés után az állat elveszíti az étvágyát. Bármely anyagforgalmi probléma előidézheti azt, és a probléma csak nőhet, mert egyik anyagforgalmi probléma előidézi más problémákat vagy súlyosbítja a már meglévőket. Ezért kulcsfontosságú, hogy a tehenek önkéntes takarmányfelvétele minél előbb normalizálódjon, és a lehető legnagyobb legyen a lehető legrövidebb időn belül.

A friss TMR-hez való hozzáférés fontossága nem szorul különösebb magyarázatra. Ennek elengedhetetlen

feltétele a jászol tisztántartása, és az, hogy ellés után a tehén igényeinek megfelelő friss, toxinmentes takarmányt kínáljunk. Az, hogy friss vetés legyen, különösen fontos nyáron a nagy melegben, mert hiába toljuk fel az utóerjedésen átesett TMR-t, nem fogja a tehén szívesen fogyasztani. A teheneknek adott folyadékterápia két alapvető technikán alapszik: a szájon át adott terápia vagy az intravénás folyadékterápia. Részletesebben a drencsek és a strukturális rost fontosságát tárgyaljuk.

SZÁJON ÁT ADHATÓ FOLYADÉKTERÁPIA (DRENCSEK)

Anélkül, hogy bármelyik kereskedelmi forgalomban lévő készítmény hatékonyságáról véleményt alkothnánk, csak a leggyakrabban használt drencs összetevők ismertetésére szorítkozunk Rogers, M. B., 2015. nyomán. A szájon át adott folyadékterápia létfontosságú eszköze a menedzsmentnek a dehidratáció terápiaiban. Azt régóta tudják a szakemberek, hogy a közvetlenül az ellés után megitatott 20-40 l melegvíz „csodákra” képes. Sokat javít a tehén dehidratált állapotán, általában szívesen megissza az állat, és előbb tér vissza az étvágya is. Idővel ez a terápia a kereskedelmi forgalomban kapható készítményekkel egyéb testre szabott kezelésekre

is alkalmassá vált a dehidratáltság kezelése mellett. Az a kíváncsi, amikor az állat önként felveszi az így elkészített oldatot. Ezek a készítmények általában por formájában állnak rendelkezésre, és rendszerint kb. 20 liter meleg vízben kell feloldani, majd azt követően a bendőbe juttatni. Amennyiben az állat nem hajlandó meginni, abban az esetben még mindig van lehetőség bendőszonda segítségével egy pumpával a folyadékot az állat bendőjébe juttatni. Ezeknek a termékeknek a használata potenciálisan alkalmas arra, hogy csökkentse a különböző betegségek kialakulásának kockázatát, mint pl. ketózis, hypokalcémia és hypomagnézia.

A leggyakrabban használt drenchs összetevők:

Kalcium-propionát

A legtöbb kereskedelmi termék tartalmaz kalciumot. Ezeket frissen ellett állatok számára készítik vagy anoretikus állatoknak adják azzal a céllal, hogy az akkor esetlegesen kialakuló hypokalcémiás állapotot kezelje. A frissen ellett állatoknak, különösen a tejelő teheneknek a Ca szükséglete drasztikusan megemelkedik a tejtermelés beindulásával. Az ajánlott, drenchben szájon át adott kalcium dózisa 50-90 g közvetlen ellés után, majd 24 óra múlva megismételve (Goff, 2014). Ne adjunk több kalciumot az ajánlott dózishoz. Egyszeri 250 g kalcium a drenchben akár elhullással is végződhet egyes teheneknél (Goff és mtsai. 2002). A frissen ellett tehenek rutinszerű drenchelése hasznos eszköz a menedzsment kezében, hogy csökkentse a hypokalcémia kialakulásának gyakoriságát. A kalcium-propionát a leggyakrabban használt kalciumsó, amit a drenchekben használnak. Ez lassabban szívódik fel az emésztőrendszerben, mint más kalciumsók (pl. kalcium-klorid, és kevésbé maró hatású, kevésbé befolyásolja a vér pH-ját mint más sók). A frissen ellett tehenek nagy mértékben ki vannak téve a ketózisnak. A propionát só teoretikusan előnyt jelent, mert glukóz prekursor a bendőflóra baktériumai számára.

magnézium-szulfát

A magnézium szintén fontos szerepet játszik a hypokalcémia elleni komplexben. Az alacsony magnéziumszint önmagában klinikai tüneteket okozhat, úgymint elfekvés, idegrendszeri tünetek és tetánia, de a hypomagnézia szintén egy fontos kockázati tényező a hypokalcémia kialakulásában (Goff, 2014). Kifejlett kérődzőknél a magnézium fő felszívódási helye a bendőben van. Az abszorpció csökkent lehet magas pH viszonyok között (pH 6,5 fölött), valamint alacsony nátrium-ellátottság vagy magas káliumszint esetén (Ram, 1998; Goff, 2014). A frissen ellett teheneknek csökken a plazma magnéziumtartalma az ellést követően pár napig. Még a szájon át történő kalcium kiegészítésben lévő teheneknél is nagy mértékben csökken a szérumban magnéziumszintje (Kronqvist és mtsai. 2011). Ezért a magnézium kiegészítésnek a frissen ellett teheneknél létjogosultsága van. A csökkent takarmányfelvétel csökkenti az állat magnézium-ellátottságát is (Goff, 2014). Az anorexiás állatok nagy kockázatnak vannak kitéve, hogy hypomagnézia alakuljon ki náluk. A rehidratáló drenchek többsége tartalmaz magnézium só, magnézium-szulfát-heptahidrátot. Ez a só könnyen

oldódik vízben (folyadékterápiában nélkülözhetetlen), és ezért már a bendőben elkezdődik a felszívódása. Ez egy meglehetősen nagy molekula, és csak 9% magnéziumot tartalmaz, ezért viszonylag sokat kell adni ahhoz, hogy lényeges magnéziumforrásként szolgáljon.

Kálium-klorid

Azoknak a teheneknek, amelyeknek csökkent a szárazanyag-felvételük, a szérumban K-szintje is alacsony. A vesén át történő káliumkiválasztás nagyon hatékony, és talán nem csökkenhet le elég gyorsan, hogy reagáljon a hirtelen fellépő alacsony felvételre. Így a túlzott káliumkiválasztás súlyosbítja az alacsony felvétel problémáját (Pedarson, 2013). A dehidratált idősebb tehenekben gyakran alakul ki alkalózis (Paderson, 2013), ami kiváltja a kálium eltolódását az extracelluláris folyadékokból az intracelluláris folyadékok felé, és ez cirkuláló hypokalcémiát vált ki. A bendőben lévő káliumkoncentráció közvetlen kapcsolatban van a szérumban káliumkoncentrációjával (Idink és mtsai, 2015).

A szájon át történő káliumkiegészítés a hypokalcémia kezelésének preferált módja. A bendő drenchben adott káliumkiegészítése pótolja ezt a hiányt. A kálium-klorid ugyanakkor klór ionnal is ellátja a tehenet, ami erős ion, és segíthet csökkenteni a hypoklorémiás alkalózist. Az étvágytalan állatoknál nagy a kockázata annak, hogy hypokalcémiások lesznek, ezért az étvágytalan állatoknak szánt rehidratáló termékek több káliumot tartalmaznak. A klinikai hypokalcémia kezelésére kálium- kloridból 60-100 g / 100 kg testtömegre van szükség. A folyadékterápiák általában elegendő mennyiséget tartalmaznak.

Bendőpuffer anyagok

Nátrium-bikarbonátot és dinátrium-foszfátot is tesznek néhány bendőműködést javító drenchbe. A nagytejű tehénállományok adagja a sok abrak miatt nagy kockázatnak vannak kitéve, hogy bendőacidózis alakuljon ki náluk. A szubakut bendőacidózisban lévő állatok esetében ez segít stabilizálni a bendő pH-t.

Élesztő

Számos termékben használják az élesztőt, különösen azokban, amelyeket étvágytalan állatok és frissen ellett állatok kezelésére ajánlanak. Mind pre- és probiotikumként ismert a hatása a bendőben. (Uyeno, 2015). A leggyakrabban használt élesztő a *Sacharomices cerevisiae*. Egyes szerzők szerint a szárított élő élesztő a leghatékonyabb (Uyeno, 2015). Az elméleti háttere

az élesztő használatának, hogy az élesztő pufferolja a pH-t a bendőben, és támogatja a bendő rost fermentáló kapacitását azzal, hogy támogatja a bendőmikrobák működését. Habár a teljes működési mechanizmusa nem ismert az élesztőnek, de a hatását a következőképpen fejt ki:

- stabilizálja és emeli a bendő pH-t,
- támogatja a keményítőt hasznosító bendő protozoákat,
- növekedési faktor a mikrobák számára és csökkenti az oxigén mennyiségét, ezáltal hozzájárul, hogy a bendőbeli környezet még inkább anaerobbá váljon, ami előnyös a bendőmikrobák számára (Uyeno és mtsai, 2014; Marden, 2008).

Az élesztő tartamú termékek ezért hasznosak olyan

esetben, amikor a bendő valamilyen problémának volt kitéve: pH-változásnak, antibiotikum terápiát követően, ami megváltoztatta a bendőflórát, vagy valamilyen emésztőszervi megbetegedést követően, úgymint oltógyomor-helyzetváltozás vagy bendőpangást követően.

A rostemésztés és a takarmányértékesítés javító képessége miatt prevenciónak vagy kezelésként a ketózisban lévő állatoknál szintén használatos.

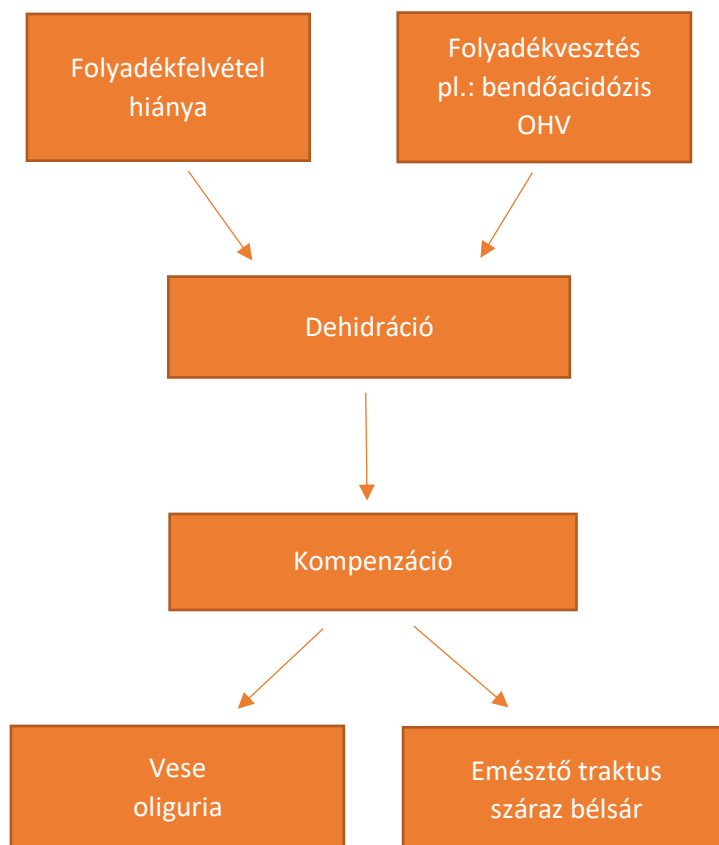
A folyadékterápiát alkalmazva és megértve az egyes adalékok működését, segíthet kiválasztani a megfelelő drenchet. A drenchek azon túl, hogy segítenek a dehidratáció elleni terápiában, csökkentik a másodlagosan előforduló anyagforgalmi problémák előfordulásának kockázatát.

INTRAVÉNÁS FOLYADÉKTERÁPIA AZ ELLÉST KÖVETŐEN

Az ellés során a tehén nem eszik és nem iszik akár nyolc órán keresztül, ugyanakkor körülbelül 50-60 liter vizet és ezzel együtt elektrolitokat veszít. Emiatt a veszteség miatt a tehén bágyadttá válhat. Jellemző még az étvágytalanság, ami miatt csökken a szárazanyag-felvétel. A kiszáradás enyhítésére bevált módszer a fentebb említett drenchek használata (egyéb előnyeikkel együtt), illetve az intravénás folyadékterápia. Elengedhetetlen a stressztényezők minimálisra csökkentése.

A folyadékvesztés(dehidráció) a test folyadéktartalmának,

elsősorban a sejten kívüli (extracelluláris) térfogatának a csökkenését jelenti. Súlyos formája az exsiccosis (kiszáradás), mely már az élettevékenységeket közvetlenül veszélyezteti. A felnőtt tehenek vízháztartása ritkán károsodik, mert az előgyomrok víztartalma jelentős tartaléknak tekinthető. A folyadékvesztés egy különleges formája kérődzőkben, mikor a teljes testtömegre vonatkoztatott folyadékmennyiség nem csökken, csak átrendeződik a testen belül (például OHV, bendőacidózis, hashártyagyulladás).

A folyadékterápia célja, hogy kiegyenlítse a folyadékhiányt az extracelluláris (sejten kívüli) térben, mely az ellés folyamán alakul ki. Itt elsősorban krisztalloid oldatokat használhatunk, mivel ezek egyenletesen oszlanak meg az extracelluláris térben.

A szükséges intravénás folyadék mennyisége az alábbiak alapján számolható ki, mely néhány egyszerű vizsgálat alapján meghatározható:

Ha a dehidráció mértéke mérsékelt (6%) a szükséges folyadék mennyiség: 0-50 ml/ttkg/nap

Ha közepes (8%) akkor ez: 50-80 ml/ttkg/nap

ha súlyos (> 10%) akkor ez: 50-80 ml/ttkg/nap

A mérték meghatározásához a bőrrugalmassági teszt, és a kapilláris újratelítődési idő a mérvadó, melyet a

A LEGGYAKORIBB DEHIDRÁCIÓVAL JÁRÓ BETEGSÉGEK ÉS GYÓGYKEZELÉSÜK

Betegség	Az állapot jellemzője	Kezelési elvek
Heveny laktacidémia	Súlyos dehidráció, metabolikus acidózis	először NaHCO ₃ izotoniás, majd Ringer-laktát
OHV	Dehidráció, metabolikus alkalózis, hypokalcémia, hypochlorémia	NaHCl (2-3 liter/állat), KCl (max. 1 liter/állat), NH ₄ Cl, Glükóz (1 liter/állat)

Forrás: Állatorvosi Belgyógyászat II.

STRUKTURÁLIS ROST

A tranzíciós adagnak kellő mennyiségű durva részecskét kell tartalmaznia, hogy a megfelelő rágási aktivitást és a bendőtelítettséget biztosítsa. A fogadó adag mellett kínált ad libitum széna, szintén sokat segíthet az OHV kivédésében. **A strukturális rost hiánya** csökkenti a kérődzési aktivitást és a bendő teltségét, a bendőmozgásokat, a „rostos uszadék” kialakulását, valamint növeli az illózsírsav koncentrációt, amely tényezők mind szerepet játszhatnak az oltógyomor-áthelyeződés kialakulásában. A fizikai forma, mint kockázati tényező az ellés utáni korai időszak legfontosabb paramétere a tranzíciós időszak történéseivel való egybeesés miatt. A fogadó adag tömegtakarmány-eredetű NDF-tartalma ne legyen kevesebb, mint 21%. A tranzíciós adagnak a Penn State – Nasco szitasoron mérve 8-10%-nyi részt kell a legfelső szitasoron tartalmaznia. 1,4-2,3 kg szénának a TMR-be keverése segít elérni ezt a javasolt értéket. Figyelní kell arra, hogy a tranzíciós tehenek ne tudjanak válogatni az adagjukból. A kukoricaszilázs által kiváltott oltógyomor-áthelyeződés nagyobb előfordulási aránya arra vezethető vissza, hogy az korlátozza a bendő telítettségét, és a fizikai formája kevésbé teszi lehetővé a rostos uszadék kialakulását.

tehen mellett el tudunk dönteni. Ha rendelkezünk labor háttérrel, akkor még mérhető a hematokrit érték és a teljes plazma protein szint.

A folyadékpótlás típusa többféle lehet, mely legfőképp a kiváltó betegségektől, az elektrolit és a sav-bázis háztartás állapotától függ.

A folyadékpótlást > 8% veszteségnél parenterálisan szükséges végezni. Erre tehen esetében a v. jugularis használatos. A következő kombináció egy általánosan elfogadott összetétel: 140 g NaCl, 30 g KCl, 10 g CaCl, 20 liter vízben.

A folyadékpótlás sebessége tehenben maximum 40 ml/ttkg/óra (borjú max. 80 ml/ttkg/óra)

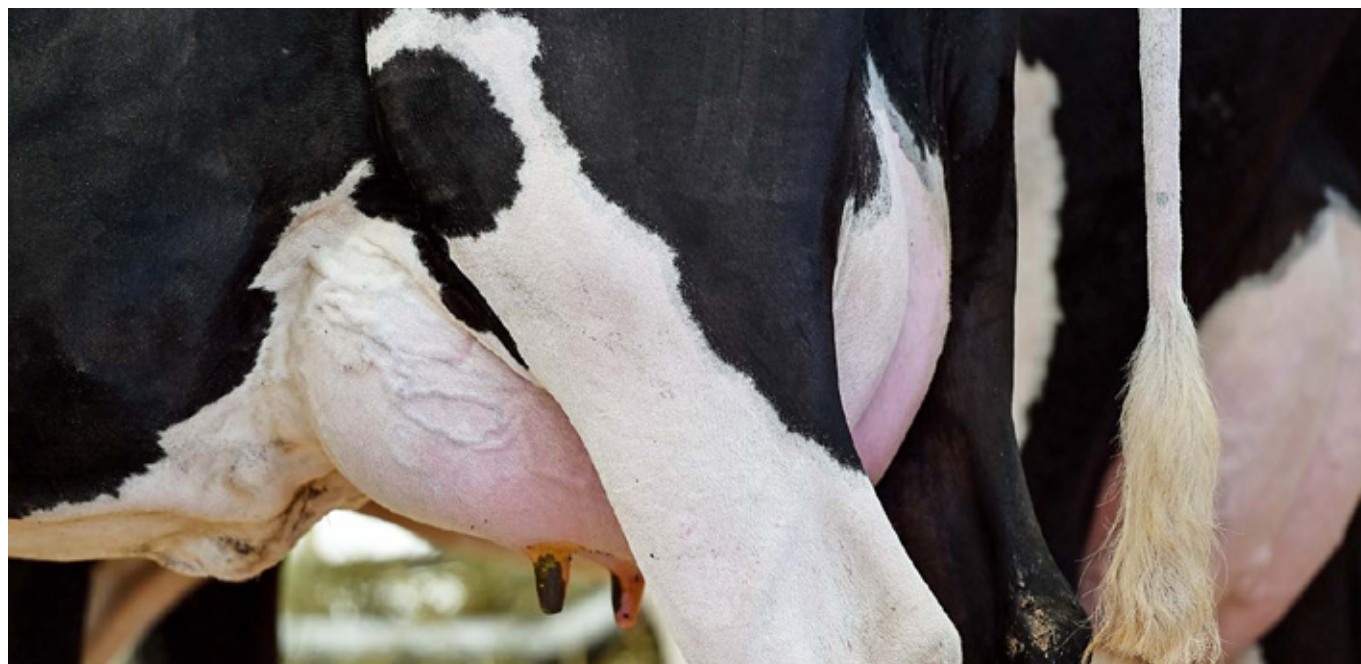
SZOMATIKUS SEJTSZÁM-VIZSGÁLAT A TEJMINŐSÉG JAVÍTÁSÁÉRT

9. TÁBLÁZAT: A TELJESÍTMÉNYVIZSGÁLT TEHÉNÉSZETI TELEPEK MEGYÉNKÉNTI MEGOSZLÁSA AZ ÁLLOMÁNY ELEGYTEJ SZOMATIKUS SEJTSZÁMÁNAK TELEPENKÉNTI SÚLYOZOTT ÁTLAGA ALAPJÁN (2021. MÁRCIUS)

Megye	Szomatikus sejtszám x ezer / cm ³										Telep
	< 400		401 - 500		501 - 700		701 - 1000		> 1000		
	A telepek száma és százalékos megoszlása										
Baranya	7	38,89	5	27,78	3	16,67	2	11,11	1	5,56	18
Bács-Kiskun	10	35,71	3	10,71	9	32,14	4	14,29	2	7,14	28
Békés	12	34,29	6	17,14	13	37,14	4	11,43	0	0,00	35
Borsod-Abaúj-Zemplén	10	55,56	2	11,11	5	27,78	1	5,56	0	0,00	18
Csongrád-Csanád	10	47,62	3	14,29	6	28,57	2	9,52	0	0,00	21
Fejér	10	55,56	2	11,11	6	33,33	0	0,00	0	0,00	18
Győr-Moson-Sopron	17	51,52	3	9,09	7	21,21	4	12,12	2	6,06	33
Hajdú-Bihar	19	41,30	6	13,04	11	23,91	8	17,39	2	4,35	46
Heves	4	44,44	1	11,11	1	11,11	3	33,33	0	0,00	9
Komárom-Esztergom	6	75,00	1	12,50	0	0,00	1	12,50	0	0,00	8
Nógrád	3	37,50	2	25,00	2	25,00	0	0,00	1	12,50	8
Pest	14	53,85	3	11,54	5	19,23	1	3,85	3	11,54	26
Somogy	7	63,64	1	9,09	2	18,18	0	0,00	1	9,09	11
Szabolcs-Szatmár-Bereg	12	50,00	2	8,33	5	20,83	5	20,83	0	0,00	24
Jász-Nagykun-Szolnok	12	44,44	5	18,52	7	25,93	3	11,11	0	0,00	27
Tolna	13	46,43	4	14,29	6	21,43	5	17,86	0	0,00	28
Vas	6	35,29	4	23,53	6	35,29	1	5,88	0	0,00	17
Veszprém	8	36,36	3	13,64	7	31,82	4	18,18	0	0,00	22
Zala	6	60,00	4	40,00	0	0,00	0	0,00	0	0,00	10
Összes telep	186		60		101		48		12		407
Összes telep %		45,70		14,74		24,82		11,79		2,95	
összes fejt tehén	86 771		23 127		33 370		13 316		2 799		159 383
összes fejt tehén %		54.44		14.51		20.94		8.35		1.76	

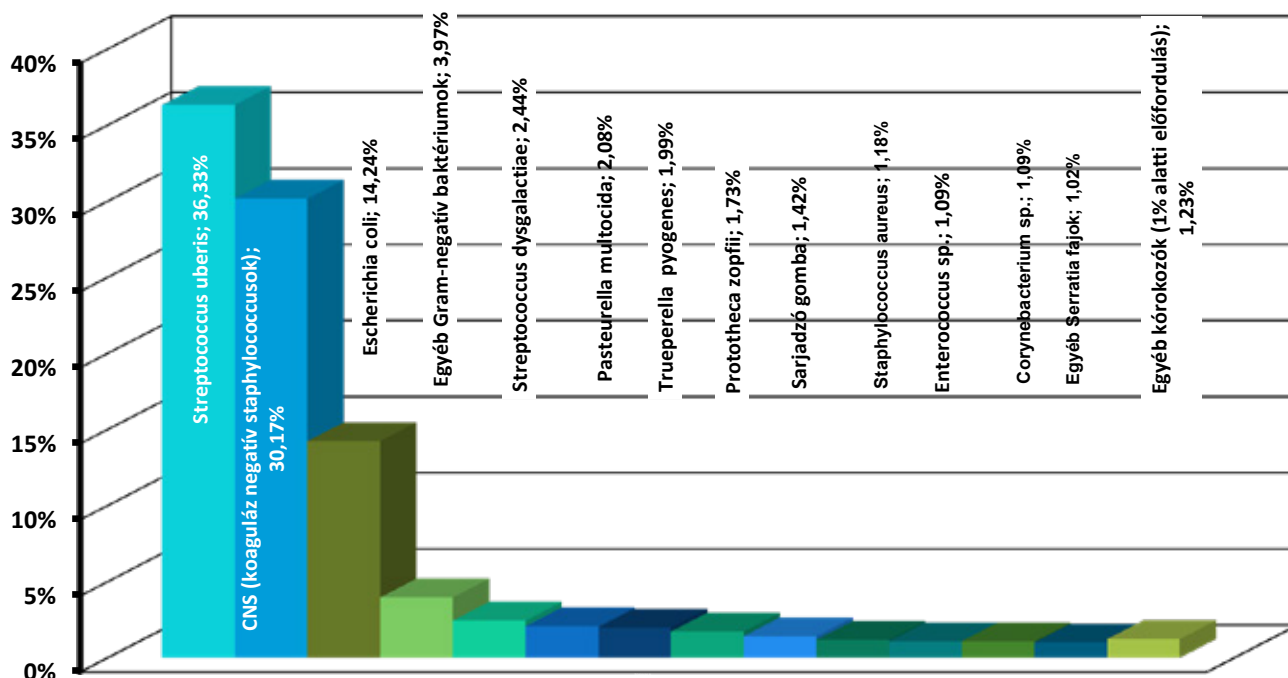
10. TÁBLÁZAT: A VIZSGÁLT TEHÉNÁLLOMÁNY MEGOSZLÁSA ÉS TEJTERMELÉSE SÚLYOZOTT ÁTLAG SEJTSZÁM-ÉRTÉKHATÁRONKÉNT (2021. MÁRCIUS)

Sejtszám értékhatár x 1000	Fejt tehén	Napi tej kg	
		Összes	Fejési átlag
Kevesebb, mint 100	74 678	2 720 470	36,43
101 - 400	45 809	1 426 784	31,15
401 - 500	5 404	162 612	30,09
501 - 700	7 314	222 804	30,46
701 - 1 000	6 501	198 964	30,61
1 001 - 3 000	13 521	411 836	30,46
3 001 és több	5 358	145 826	27,22
Összesen	158 585	5 289 296	33,35

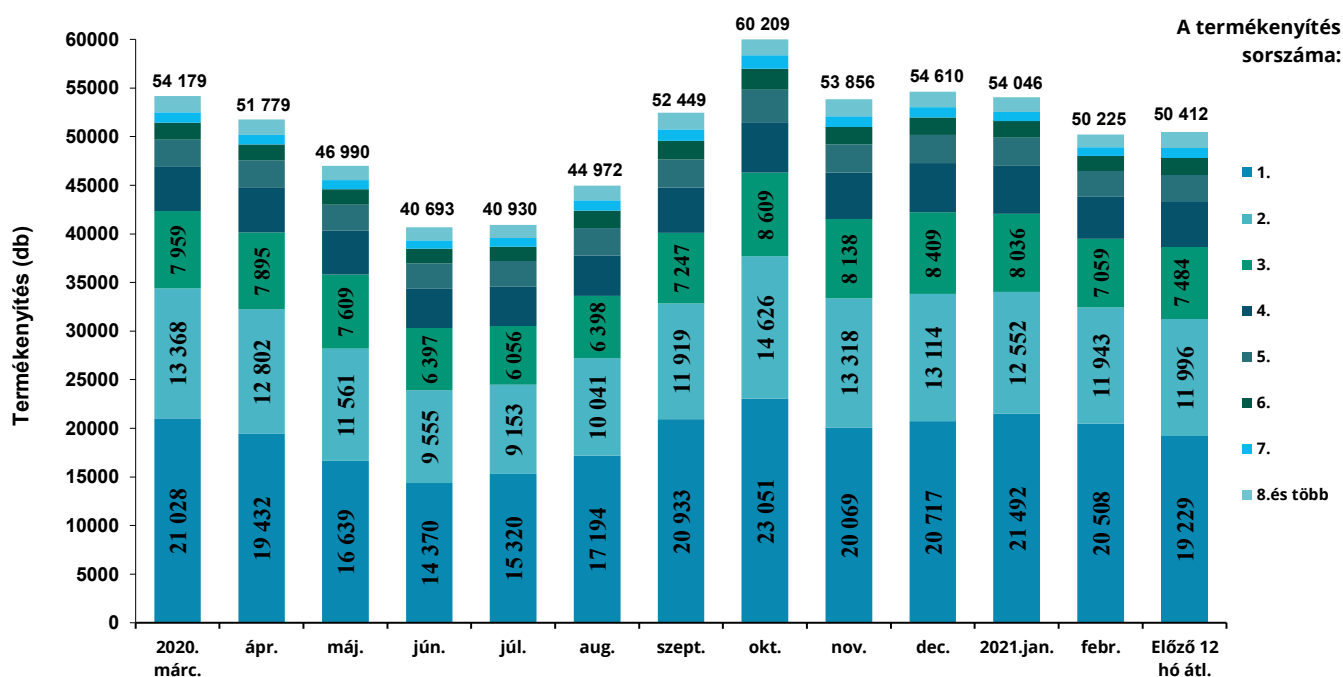
TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

1. ÁBRA: 2020. ÁPRILIS 1. ÉS 2021. MÁRCIUS 31. KÖZÖTT, A TELJESKÖRŰ VIZSGÁLATOKRA KÜLDÖTT TEJMINTÁKBAN AZONOSÍTOTT KÓROKOZÓK ARÁNYA

TERMÉKENYÍTÉSI ADATOK ELEMZÉSE A SZAPORÍTÁS JAVÍTÁSÁÉRT

2. ÁBRA: AZ "A" MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TEHENEK HAVONKÉNTI TERMÉKENYÍTÉSEINEK SZÁMA ÉS MEGOSZLÁSA A TERMÉKENYÍTÉSEK SORSZÁMA SZERINT VIZSGÁLT IDŐSZAK: 2020.03.01 - 2021.02.28.

TEJKARBAMID-VIZSGÁLAT A TAKARMÁNYOZÁS JAVÍTÁSA ÉRDEKÉBEN

8. TÁBLÁZAT: A TEJ KARBAMID-TARTALMÁNAK VIZSGÁLATÁBA BEVONT ÁLLOMÁNYOK MEGOSZLÁSA

ELLENŐRZŐ FEJÉS DÁTUMA: 2021. MÁRCIUS
FEJT TEHENEK SZÁMA: 144 123

ELLENŐRZÖTT TEHÉNSZÁM: 164 082
ÉRTÉKELT MINTÁK SZÁMA: 143 369

Megnevezés	Megoszlás	
	(n)	%
Fehérje- és energiahiány	2786	1,94
Energiahiány	16905	11,79
Fehérjetöbblet és energiahiány	2137	1,49
Fehérjehiány és enyhe energiatöbblet	12027	8,39
Fehérje- és energiaegyensúly	71896	50,15
Fehérjetöbblet és enyhe energiahiány	6532	4,56
Fehérjehiány és energiatöbblet	4849	3,38
Energiatöbblet	23979	16,73
Fehérje- és energiatöbblet	2258	1,57

2021. MÁRCIUS HÓNAPBAN A 411 ELLENŐRZÖTT TELEPBŐL 337;
AZ ELLENŐRZÖTT TELEPEK 82%-A VETTE IGÉNYBE A KARBAMID MÉRÉSI SZOLGÁLTATÁST A FEJT TEHÉNÁLLOMÁNY 90%-ÁRA.

PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK SZÁMA ÉS EREDMÉNYE (2020. MÁRCIUS)

hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
Összes mérés				
2020. 03	622	346	236	40
Tejlaboron keresztül				
	265	119	134	12
Adatfeldolgozáson keresztül				
	357	227	102	28
Vemhességi napok alapján				
0-27 napig	26 NÉ	11 NÉ	12 NÉ	3 NÉ
28-45 napig	169	98	55	16
46-60 napig	78	46	25	7
61 naptól	84	72	10	2

NÉ: NEM ÉRTÉKELT

2020. MÁRCIUSI VEMHESÉG VIZSGÁLATOK* EREDMÉNYEI A BEJELENTETT ELLÉSEK ALAPJÁN

VEMHESÉG VIZSGÁLATOK EREDMÉNYE						
	Vemhességi szakasz	PAG	Bejelentett ellések alapján megállapított eredmény			
			megoszlás (db)	bejelentés	megoszlás (db)	megjegyzés
Vemhességi napok alapján (PAG) (a bejelentett termékenyítéstől eltelt napok száma). Vemhességi idő: 285 +/- 14 nap	28-45 napig	98 vemhes	69 egyed	időre ellett		
			6 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	6 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					0 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			23 egyed	nincs ellés	KORAI EMBRIO- MAGZATVESZTÉS????	
		55 üres			12 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			55 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					13 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		16 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
			16 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					7 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	46-60 napig	46 vemhes	30 egyed	időre ellett		
			9 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	8 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			7 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
		25 üres			3 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			25 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					6 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		7 ism.	2 egyed	vemhes	2 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
			5 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
	61 naptól	72 vemhes	62 egyed	időre ellett		
			8 egyed	termékenyítés bejelentett dátuma nem jó	7 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
					1 egyed	későbbi termékenyítésre ellett
			2 egyed	nincs ellés	KÉSŐI MAGZATVESZTÉS????	
		10 üres			2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			10 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					2 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült
			0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
		2 ism.	0 egyed	vemhes	0 egyed	időre ellett
					0 egyed	korábbi termékenyítésre ellett
			2 egyed	üres	0 egyed	következő termékenyítésre vemhesült
					0 egyed	selejt vagy ellenőrzésből kikerült

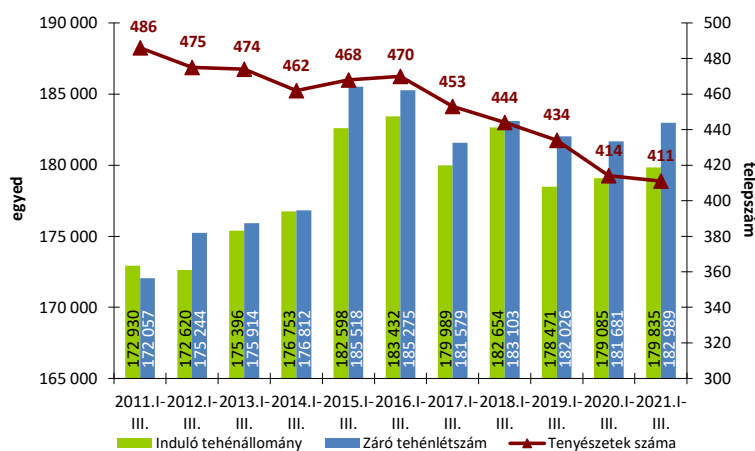
*ADATFELDOLGOZÁSON KERESZTÜL REGISZTRÁLT VEMHESÉG VIZSGÁLATOK
(PAG VIZSGÁLATI EREDMÉNYEK: VEMHES, ÜRES, ISMÉLT VIZSGÁLAT JAVASOLT)

VEMHESÉGI VIZSGÁLATOK NYILVÁNTARTÁSA (2020. MÁRCIUS - 2021. MÁRCIUS)

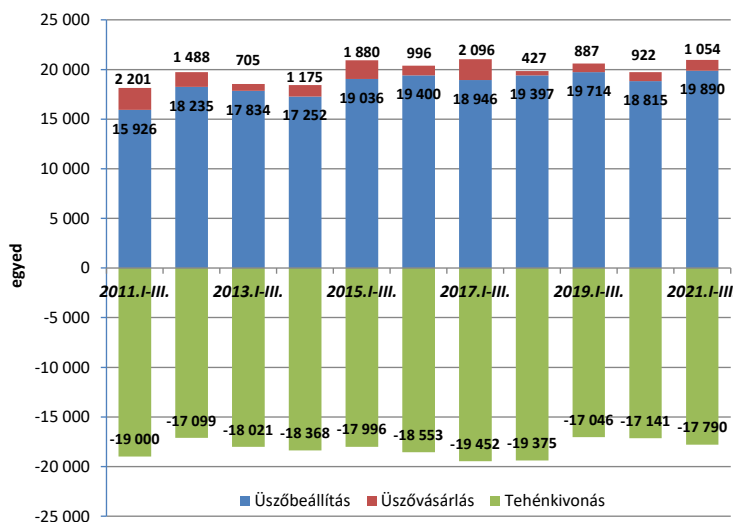
hónap	darabszám	vemhes (db)	üres (db)	ism. jav. (db)
2020.03.	622	346	236	40
2020.04.	789	474	255	60
2020.05.	880	582	232	66
2020.06.	876	556	260	60
2020.07.	662	378	240	44
2020.08.	784	456	285	43
2020.09.	645	333	273	39
2020.10.	720	386	293	41
2020.11.	689	425	221	43
2020.12.	947	569	339	39
2021.01.	866	488	328	50
2021.02.	707	434	236	37
2021.03.	822	473	305	44
Összes minta	10009	5900	3503	606

A TEJÁGAZAT ÖKONÓMIÁJA

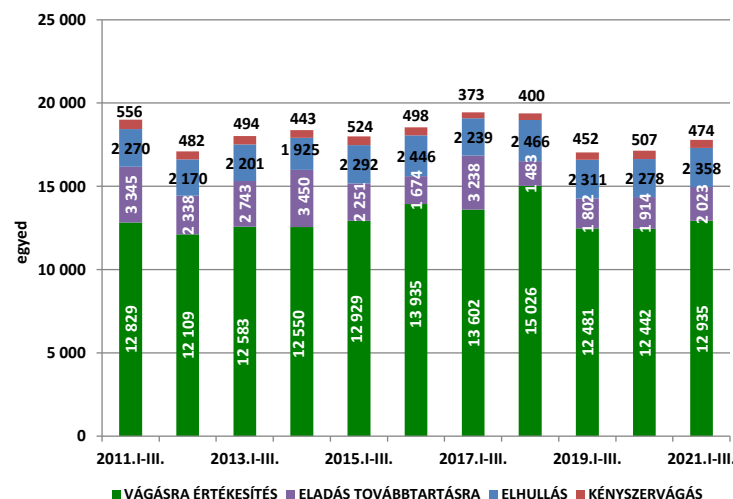
1. ÁBRA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEK SZÁMA, INDULÓ ÉS ZÁRÓ TEHÉNLÉTSZÁMA (DB, 2011-2021. I-III. HÓ)

2. ÁBRA AZ ÜSZÖBEVÉTEL ÉS TEHÉNKIVONÁS ALAKULÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-III. HÓ)

3. ÁBRA A TEHÉNKIVONÁS MEGOSZLÁSA AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-III. HÓ)

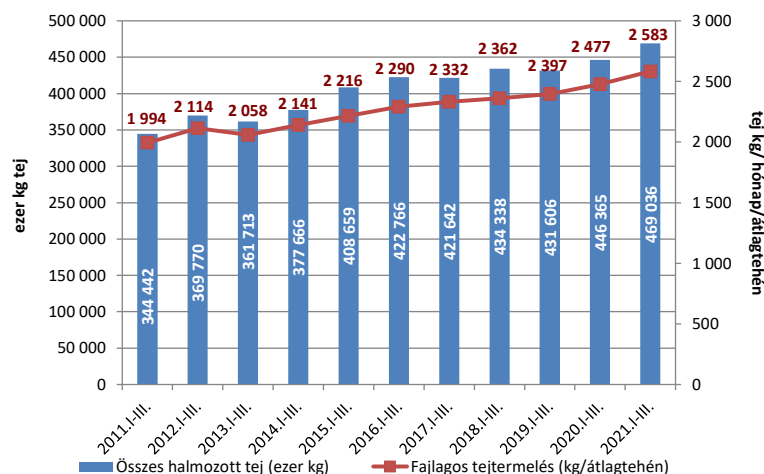

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tejhasznú tehénészetek száma 2021 márciusában nem változott az előző hónaphoz képest, és 3-mal (-0,7%) kevesebb, mint 2020 márciusában. 2021. március végén 1308-cal több (+0,7%) termelésellenőrzött tehenet tartottak, mint 1 évvel korábban, a termelésellenőrzött tehenpopuláció enyhén nőtt. Az „A” módszerrel ellenőrzött tehénészetek száma az elmúlt 10 év alatt jelentősen, 15,4%-kal (-75) kisebbedett, viszont 2011 márciusa óta a záró tehenlétszám nőtt (+10.932 egyed, +6,4%). Így a telepenkénti átlagos tehenlétszám jelentősen, 354-ről 445-re (!) emelkedett, a tejelő tehenállomány koncentrációja erőteljes.

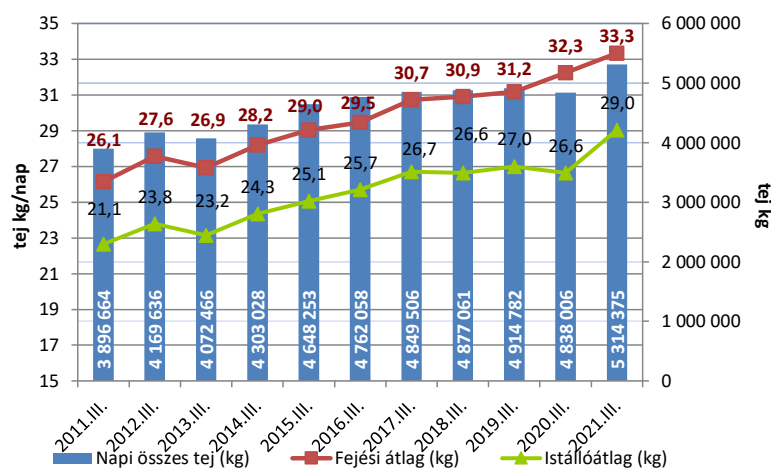
Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tenyészetek januári 1-jei induló tehenlétszáma 2020-ról 2021-re – egy év alatt – gyakorlatilag stagnált (+750 tehen; +0,0%), és az állomány 2021 első három hónapjában tovább bővült (+3154 egyed; +1,8%). Összességében 2021 első három hónapjában a tehenkivonások száma nőtt (+649 egyed; +3,8%), ugyanakkor ezt bőven ellensúlyozta, hogy mind az üszövásárlások száma (+132 egyed; +14,3%), mind – az állománypótlás szempontjából meghatározó – üszöbeállítások száma érezhetően nőtt (+1075 egyed; +5,7%) 2020 első negyedéhez képest, így az állománypótlás mértéke meghaladta a kivonásokat.

2021 első negyedében az állományból kivont tehenek 72,7%-át vágásra értékesítették (a selejtezett tehenek száma 12.935 volt), ami átlagos aránynak számít. A tehenkivonások 2,7%-áért (474 egyed) a kényszervágás volt felelős, ami szintén átlagos értéknek tekinthető, ugyanakkor 13,3%-át (2.358 egyed) az elhullás tette ki, amely magas értéknek számít a vizsgált időszakban. A továbbtartásra értékesített állatok aránya 11,4% (2.023 egyed) volt, amely az alacsony értékek közé sorolható. 2021 első három hónapjában az induló tehenállomány 7,2%-át selejtezték, 0,3%-át kényszervágták, 1,3%-a elhullott és 1,1%-át továbbtartásra értékesítették, így összesen a tehenek 9,9%-át vonták ki a termelésből, ami a korábbi évekhez képest átlagos aránynak tekinthető.

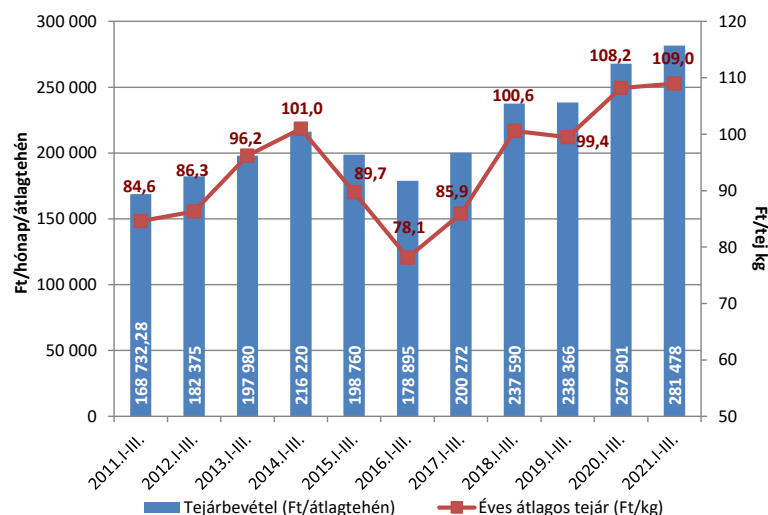
4. ÁBRA ÖSSZES HALMOZOTT ÉS FAJLAGOS TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRÖZÖTT TENYÉSZETEKBEN (DB, 2011-2021. I-III. HÓ)

5. ÁBRA FEJÉSI ÉS ISTÁLLÓÁTLAG, VALAMINT A NAPI ÖSSZES TEJTERMELÉS AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRÖZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. III. HÓ)

6. ÁBRA TEJÁRBEVÉTEL ÉS AZ ÉVES ÁTLAGOS TEJÁR AZ „A” MÓDSZERREL ELLENŐRÖZÖTT TENYÉSZETEKBEN (2011-2021. I-III. HÓ)

Az „A” típusú ellenőrzésben részt vevő tehenek összes halmozott tejtermelése 2021 első negyedévében jelentősen nőtt (+22,7 millió kg; +5,1%) 2020 hasonló időszakához képest, és meghaladta a 469 millió kg-ot, ami az elmúlt 10 év legnagyobb első három havi halmozott tejtermelésének felel meg. A vizsgált időszakban a fajlagos tejtermelés 2.583 kg-ra nőtt (+106 kg; +4,3%), ami szintén rekord. 2011 és 2021 első három hónapja közötti időszakban a fajlagos tejtermelés növekedése 29,5%-os (!) volt (+589 kg), míg az összes halmozott tejtermelés közel hasonló mértékben, 124,6 millió kg-mal (+36,2%) emelkedett.

2021 márciusában a napi összes tejtermelés a tavalyi év márciusi termeléséhez viszonyítva – az alacsony bázisértékhez képest – kiugróan nőtt (+476,4 ezer kg, +9,8%) napi 5,3 millió kg-ra, ami a legnagyobb érték az elmúlt 10 évben. 2020 márciusához képest mind a fejési átlag (+1,09 kg, +3,4%), mind az istállóátlag jelentősen nőtt (+2,41 kg, +9,0%). Összességében az elmúlt 10 év alatt a napi összes tejtermelés több mint 1,42 millió kg-mal lett több (+36,4%), a fejési és istállóátlag 7,20, ill. 6,39 kg-mal nőtt (+27,5%, ill. +28,2%), ami igen jelentős, gyakorlatilag folyamatos emelkedésnek tekinthető.

A tehenenkénti tejárbevétel 2021 első negyedévében több mint 281 ezer Ft volt átlagosan, 5,1%-kal nőtt 2020 hasonló időszakához képest, és az elmúlt 10 év legnagyobb első három havi nominális tejárbevételének felel meg, aminek oka a fajlagos tejtermelés 4,3%-os és tej árának 0,8%-os növekedésében keresendő. 2011 első három havához viszonyítva a nominális tejárbevétel 66,8%-kal nőtt, aminek oka a fajlagos tejtermelés 29,5%-os és a tej árának 28,8%-os emelkedése 10 év alatt. Magyarországon a nyerstej havi felvásárlási ára a kismértékű csökkenés után újra enyhe emelkedésnek indult, és a nyerstej kiviteli ára is ismét 110 Ft/kg fölötti árszintre nőtt, ami leköveti a globális és az európai uniós piacon a tej- és tejtermék áraknak február második felében és március első felében megtapasztalt gyors és jelentős növekedését. Ugyanakkor március végére a tejtermékek tőzsdei árban már enyhe csökkenés következett be, így bár a hazai tejárak várhatóan tovább emelkednek, de jelentős növekedés egyelőre nem valószínűsíthető. A nagy tejfogyasztó és -importáló országok lakossága COVID-19 elleni átoltottságának gyors növekedésével jelenleg már kedvezőbbek az ideai üzleti kilátások, várakozások, ami az év közepére a tejárakra is kedvező hatást gyakorolhat.

Dr. Ózsvári László
Állatorvostudományi Egyetem

RIPORT AZ ÉV LUCERNA- ÉS OLASZ- PERJESZILÁZSÁNAK KÉSZÍTŐJÉVEL

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

A Zsadányi Malom '97 Kft. nyerte az Év tavaszi tömegtakarmánya 2020. díjat lucernaszilázs és fűszilázs kategóriájában egyaránt. Hosszan gondolkodtam, hogy igazságos-e két díjat ugyanazon telepnek adni, miközben sok jó más tömegtakarmány is van az országban. Így döntöttem, mert rögzös, de példaértékű utat járnak, amit érdemes megmutatni. Hitelességüket pedig az elért eredmények mutatják. Ígértem, hogy elhozom az emberi és technológiai

történetüket, mert tanulságos. Lássuk hát.

Árpád Arnolddal beszélgettem. Arnold és Márk hirtelen maradtak egyedül édesapjuk halála után. 2014-ben állattenyésztői tapasztalatok nélkül örökölték egy tehenészetet 500 tehénnel és 30 kg körüli fejési átlaggal. Édesapjuk megalapozta a jövőjüket, de nehéz örökség volt ez. Hogyan tovább?

JÁRT UTAT A JÁRATLANÉRT? AZ INNOVATÍV GONDOLKODÁS ÁRA ÉS SIKERE

Kezdetben a hiányzó, sokéves állattenyésztői tapasztalat pótlását érezték a legszorongatóbb és legsürgősebb feladatnak. Nekik nem csak érdemes volt kérdezni kíváncsiságból, hanem a fennmaradás volt a tétje, hogy megtalálják a megfelelő embereket, akiknek aztán mernek kérdéseket feltenni. Segített Dr. Róth István, Iván Ferenc, a Berekfarm Kft., és jómagam is sokszor voltam a vonal másik végén. Úgy tűnik sikerült segíteni.

Ez az élethelyzet hozott számukra valami rendkívül fontosat, egy új szemléletet. **Az egyik legsúlyosabb gátja a hazai fejlődésnek, egy egyszerű mondat. Ez a mondat pedig így szól: „Mert így szoktuk.”.** Arnold és Márk ezt az elvet elvetve, új utakat kezdtek járni, sokat gondolkodtak, kételkedtek, kérdeztek és kipróbáltak.

Elmesélek egy történetet a matracokról. Sok tehen lett 'oltógyomros', vizsgáltuk keresztül-kasul a TMR-eket, annak szerkezetét, amíg kénytelen voltam azt

Árpád Arnold 2021.

mondani, Arnold, a TMR rendben van, de esznek ezek a tehenek eleget? Arnold ezek után megfigyelte, hogy azok a tehenek lettek 'oltósak', akik az előző napokban ácsorogtak a boxban. Ekkor tette fel a kérdést: miért nem fekszenek le a tehenek? Rossz volt a bokszt és az aljzat. Ebből lett egy kísérlet, ahol 9 különböző matractípust építettek be és hasonlítottak össze videokamerás felvételek alapján a Dairy-Dáv Kft. segítségével. A vízágy csak azért került be a kísérletbe, mert volt még 6 boxhely a kísérletben a favoritok mellett. A vízágyas matraccot két hétig kerülték a tehenek, majd annyira megszerették, hogy verekedtek érte. Ma már az egész istállójuk vízágyas matraccal van beépítve. Kitűnően működik, és már más telepek is átvették a technológiát a zsadányi kedvező tapasztalatok alapján. Nyáron hűti a teheneket, ezért még a nyári pihenést is megoldotta. Mivel mi havi telepi auditot csinálunk Zsadányban, ezért láttuk a döbbenetes különbséget. A 35-40 literes fejési átlag mellett a bélsárpontok egy kistejű csoportra voltak jellemzőek, mert 3,0-3,5 közötti értékeket kaptunk. Tehát a bélsarak túl 'erősek' voltak, 3-4 cm magassággal, határozott kontúrokkal. Hígg bélsár alig volt a fogadó csoportban. A nemzetközi ajánlásnál messze jobb értékeket tudtak produkálni a zsadányi tehenek. Folyamatosan azt kértem, hogy ellenőrizték az itatókat, mert olyan a bélsár-szerkezet, mintha nem innának eleget a tehenek. De a termelés csúcson volt, így be kellett látnom, hogy ennyit tesz, **amikor a tehén tud eleget pihenni**. Többet kérődzik, egészségesebb a bendő, így minden jobb. Ez az út 'járatlan' révén kockázatos volt, de megalapozta a változást. Emellett Zsadány **már 2016-ban elnyerte az**

Árpád Márk 2021.

Év olaszperje-szilázsa díjat (17,3% sza. nyersfehérje, 81% NDF₄₈, 298 g/kg sza. dNDF₄₈, Avensyl), tehát voltak jó tömegtakarmányaik. Ez a gondolkodás a jellemző erre a telepre és a tulajdonosokra, ami szerintem példaértékű.

Az, hogy a változás fejlődést jelent-e, nagy kérdés. Ebben az esetben sok rossz tapasztalattal, hibás döntésekkel együtt, de mégis a fejlődés kulcsa lett a változás. Most 700 tehenük van, vemhes üszöket adnak el, és 2020. júliusában 40 kg volt a fejési átlaguk. Ebben benne van az országban elsőként bevezetett vízágyas matrac, a hosszú évek óta kiváló olaszperje-szilázs, és sok minden más. Meglepő az is, amit a lucernáról gondolnak...

'EGY KÉZBEN' A TELEP ÉS A TÖMEGTAKARMÁNY

A második, amit fontosnak tartok bemutatni, hogy tulajdonosként hogyan állnak a döntéshozáshoz. Nincsenek ágazatok a telepen, nincsenek kétséges ágazatközi könyvelési elszámolások, egy zseb van. Összességében nyereségesnek kell lenni a telepnek, a valóságban, és nem papíron. Ez megalapozta a tömegtakarmány-termesztéssel kapcsolatos döntéseiket. **Mert a tömegtakarmányt nem önmagáért és a hozamáért termesztjük, hanem hogy a tehén profitot tudjon belőle termelni az elszámolási sor végén.** Ezért Zsadányban a lucerna és az olaszperje esetében nem a hozam a betakarításkori cél, hanem a kiváló emészthetőség. A tejtermelési adatok azt bizonyítják, hogy nagyobb fajlagos takarmányköltség mellett is érdemes fiatalon, kis hozammal lehozni a tavaszi tömegtakarmányokat, mert a tehén +2-3 kg fejési átlagot tud produkálni még a nyár folyamán is, ami a költségek szempontjából kompenzáló hatású, sőt. Zsadányban, ha nincs olaszperje-szilázs (de minden rendben működik), akkor 32 kg a fejési átlag, ha van olaszperje-szilázs,

de kevés (2-4 kg/nap/tehen), akkor 35 kg, ha viszont van elegendő olaszperje-szilázs (5-10 kg/nap/tehen), akkor 38 kg. A kis hozam 'rákfeneje' ezért a tejtermelés szempontjából inkább az összmenyiség. Ez szántóföldi területméret és a kaszálások számának kérdése. Arnold régóta nézi a számokat és ma már meggyőződése, hogy jobban járnak, ha az értékeesebb, de a lucernától drágább olaszperjéből próbál relatíve olcsóbb szilázst készíteni intenzívebb tápanyag-utánpótlással és több kaszálással (2-3/év). Az Alföldön. Mert a tehén jobban reagál a jó minőségű és nagy mennyiségű fűszilázssra, mint a lucernaszilázssra. Mivel a kétszeri-háromszori kaszálás érinti a vetésforgót is, ezért stratégiai kérdés. A 2021. év betakarítás költségeit egy következő számban mutatjuk majd be.

Bill Prokopnak (gyakorlati szaktanácsadó, a Cornell Egyetem kísérleti terének felépítője és vezetője) Szolnokon, a Szemináriumon volt egy nagyon fontos mondata: „Az állati jóllét jó üzlet.” Az a tehén termel hatékonyan, amelyik jól érzi magát.

Véleményem szerint, takarmányosként a tehénkomfort nem csak az infrastruktúrát (az istállóklímát, a boxok kialakítását, stb. foglalja magába), hanem a bendőkomfortot is. A bendőkomfortot pedig a tömegtakarmányok alapozzák meg emészthetőségükkel, energiatartalmukkal, következésképpen adagon belüli nagyobb potenciális arányukkal. A nyári termelést és szaporodásbiológiai állapotot pedig a kaszák indulásának időpontja határozza meg elsősorban. Ezt erősítette meg Arnold és Márk azzal, hogy az olaszperje mellett tették le voksukat, és másodszor, a 2020. évjáratra is elnyerték az Év olaszperje-szilázsa díjat (33,9% szárazanyag; 20,0% sza. nyersfehérje, 76% NDF₄₈, 327 g/kg sza. dNDF₄₈, 3,7 g/kg sza. nitrát). A lucerna esetében pedig Márk nem nézi a hozamot, tavasszal nap mint nap járja a területeket, és igyekszik elcsípni a kora bimbós állapotot. Mert a tehén rosszul reagál, ha öreg a lucerna. Ennek lett az eredménye

az Év lucernaszilázsa 2020. díj (38,7% sza. szárazanyag; 23,6% sza. nyersfehérje; 30% sza. NDF; >200 RFV érték).

A lucerna és az olaszperje teljes növénytermesztési részét Márk irányítja egyedül (talajelőkészítés, vetés, műtrágyázás, kaszálás, rendforgatás, silózás). A betárolás (tömörítés, taposás) Arnold területe. Gratulálunk nekik ezúton is!

És képzeljék, Arnold szabadkozott, amikor a lucernaszilázskok minőségéről beszélgettünk. Restelkedett, mert szerinte nem elég homogén náluk a lucernaszilázs takarmánybázisa. Pedig nagy odafigyeléssel próbálják a lucernát betakarítani. **Abban mindketten egyetértettünk, hogy a homogén takarmánybázis nagyobb érték, mint az Év takarmánydíja.**

ERETNEK GONDOLATOK: LUCERNA VS. OLASZPERJE

Árpád Arnold elmesélte, hogy számos kísérletet végeztek már lucernával, de nem hozott átütő eredményeket egyik sem. Kipróbáltak 7-8 fajtát több termőhelyen. 2020-ban telepítettek 60 hektár lucernát, fajtája kisvárdai Hunor. 15 év alatt ezt találták a legjobbnak a hazai területeken, jól tűri az aszályt, és 5-6 évig is bírta, ha a pocok nem rágta ki. Ez ma már csak 3 év. Vizsgálgatták a különböző termőhelyek hatását. De nem kaptak olyan számokat, amik meggyőzték volna arról, hogy náluk a lucerna 'át tudná lépni a saját árnyékát'. A jó termőterületen sem volt jelentősen kiemelkedő a hozam a gyengébb termőterületekhez képest. Egyébként éves szinten a lucernában 20-28 tonna szenázs/ha hozamokról beszélünk 4 kaszálásra. Ráadásul az ő területeiken sok a pocok, ami nagy károkat okoz a lucernában, viszont nem bántotta eddig a fűvet. Amit biztosan kijelentett, hogy nagy odafigyeléssel és gondossággal sem tudják a jó minőséget homogénebbé biztosítani lucernában. Nem elégedettek úgy, hogy az Év lucernaszilázst megcsinálták 2020-ban!

A pocok tönkreteseti a lucernaföldet
(Olimpia, 40 ha, 3 éves telepítés)

Milyen nehézségekről van szó a lucerna esetében? Nem csak arról, hogy pereg a levél, hogy az időjárást nagyon kell figyelni, hogy a pocoktúrásokat kell állandóan nézni, hogy nehezen erjed, hogy a 2. és 3. kaszálásnál gyorsnak

kell lenni, a hajnali munkavégzésnek pedig 'ára van'. Egy másik szempont, hogy összességében költséges géppark kell hozzá, traktorok, gumihengeres kasza, rendképző(k), járvaszecskázó, és 4-5 kaszálásra jön be annyi anyag, mint más tömegtakarmányból 1-2 kaszálásra. Tehát nem olyan a potenciális 'hozamhatékonysága', mint egy jó perjének. És 4 alkalommal kell újra felállnia a csapatnak, a gépeknek, amikor más feladatok is lehetnek (például aratás), és legalább ennyiszor merül fel az időjárási kockázat is. Persze egy telepítéssel egy vetőmag-költséggel dolgozunk 4 évig. De biztosan ez az olcsóbb? A gépparknak jelentős az amortizációs költsége, különösen akkor, amikor a 4 kaszálás miatt nagyobb üzemórával kell számolni 1 tonna lucernaszilázst éves szinten, mint a perje esetében. Amit rá kellene tenni a szilázs árára. Továbbá önmagában az össz üzemóra költsége is nagyobb 4 kaszálás esetében a lucernában a perjéhez hasonló éves összhozam mellett (perje: 20-30 tonna szilázs/ha 2-3 kaszálásra). Természetesen próbálkoztak új gondolatokkal, vettek gépeket. Szállítószalagos kaszát (nem terítik, hanem) forgatják a rendet egy Elho TR rendszellőztetővel. De tervezik a szállítószalagos rendképző beszerzését is.

Elho TR rendszellőztető

A végső döntés az, hogy bár tudnak jó lucernaszilázst csinálni, de túl nagy erőfeszítés árán, nem egyenletes minőségben, és a lucerna élettani hatása nem vetekedhet a perjével, ezért fokozatosan csökkentik a jövőben a lucerna területét az olaszperje előnyére. Eddig 200 ha lucerna termőterület volt és 100 ha olaszperje, ami ebben az évben megfordult: 200 ha olaszperje és 100 ha lucerna most a szántóföldi háttér. A lucernát fokozatosan ki fogják vonni a tömegtakarmány-bázisból. Ezen a téren a Berekfarm példáját követik, akik úttörőek voltak a lucernaszilázs nélküli, olaszperjére alapozott tejtermelésben.

ADJUK MEG A CSÁSZÁRNAK, AMI A CSÁSZÁRÉ...

De az olaszperjét másként termesztik ma, mint 10 évvel ezelőtt. Arnold hosszan beszélt a hagyományos gondolkodás okozta rossz tapasztalatokról. Ők is így kezdték: nem kell olyan sok műtrágya, mert az drága, és a hozam a lényeg (vártak a kaszák). Így dolgoztak az olaszperjével 4-5 évig, majd váltottak. Rádöbbsentek, hogy ez a növény valóban és mérhetően hálálja meg a tápanyag-utánpótlást, kiugró eredményeket lehet vele elérni hozamban (még korai fenofázisban is), emészthetőségben és fehérjetartalomban egyaránt. Kialakították a saját nitrogén-technológiájukat. Összesen 150-170 kg nitrogénhatóanyag kerül ki a növényre ősze és tavasszal, de a másodnövény nem igényes a nitrogénre, így az éves mennyiségi korláton belül tudnak maradni (3 perjekaszálással). ősze 30 kg/ha nitrogén-hatóanyag kerül ki, majd februárban

60-80 kg/ha nitrogén-hatóanyagot adnak ki, végül márciusban folyékony nitrogén-utánpótlást használnak a nitrátkockázat csökkentése érdekében. Ha elég korán történik a betakarítás, akkor belefér még egy-két kaszálás, ami mérsékli a fajlagos vetési költséghányadot az összköltségen belül. A vetésforgó pedig azért nem fog sérülni, mert utána szudánifüvet vetnek üszők részére. Így 1 hektárra vetítve 2-3 kaszálással 20-30 tonna olaszperje-szilázs és egy kaszálással 30 tonna szudánifű-szilázs terem a területen.

A Suxyl olaszperje-szilázs szecskázott (nem igényel előaprítást etetéskor), de mégis nagy strukturális hatékonyságú a bendőben. Egyenletes minőséget ad, kevésbé 'macerás' a betakarítása, mint a lucernáé. Kiválóan erjed a sok kiindulási cukor miatt. Ráadásul a tehén is meghálálja a zsenge fűszilázst, különösen nyáron.

TECHNOLÓGIA

Biztosan sokan kíváncsiak, hogy készült a díjnyertes lucerna- és olaszperjeszilázs. Nincsenek titkok, a tényeket szívesen közreadják.

A díjnyertes lucernaszilázs technológiája

Elővetemény: búza elővetemény

Tápanyagpótlás: 2017 vetés előtt 800 kg 9-25-25 NPK és 2018/ 2019/ 2020 márciusában 200 kg pétisó plusz rétbورونا

Vetés (idő, vetőmag): 2017. március 20-25., 20 kg/ha

Fajta: Olimpia vetőmag

Betakarítás: 2020. május 2-5. csillagbimbós állapot, szárazanyag 33-40%, szecskaméret 30-50 mm

Silózás (szállítás, taposás): Claas Jaguár 870 járvaszecskázó kizárólag letolókocsra fújta a lucernát, melyről egyből a hurkatöltőbe lett leürítve (alacsony hamutartalom)

Adalékanyag: Lalsil Dry adalékanyag. Költséges, de hatékony szer. Ez még nem okozott csalódást a lucernában, többször próbáltak az elmúlt 10 évben ezen spórolni, de annak sajnos mindig meglett a negatív eredménye. Volt olyan tétel is, amit ki kellett dobni 2019-ben.

A díjnyertes olaszperje-szilázs technológiája

Elővetemény: búza elővetemény

Talajelőkészítés: tarlóhántás 1 sor rövidtárccsával júliusban. Előtte 5 évig mindig mélylazítottunk. Ma már tudjuk, hogy ezt nem szabad, mert kiszárítjuk és nagyon felrögzöljük a talajt. Foltos, gyenge, vontatott kelés lett mindig az eredménye. Nem igényli az olaszperje a lazított talajt, sőt, inkább a tömörebb talajban könnyebb megfelelő mélységbe rakni a vetőmagot. Ez az elmúlt 3 év tapasztalata.

Tápanyagpótlás:

- 2019. szeptember vége 300 kg/ha 9-25-25 NPK
- 2020.02.18. 200 kg/ha pétisó
- 2020.03.21. 150 kg/ha 30% nitrosol

Vetés (idő, vetőmag): október 1-3., 30 kg/ha

Fajta: Suxyl

Betakarítás:

1. kaszálás

2020.04.26. kaszálás,
2020.04.27. rendszellőztetés,
2020.04.27-28. silózás

Nitrosol kezelés

2. kaszálás

2020.05.22. kaszálás délelőtt
2020.05.22. rendszellőztetés délután
2020.05.23. silózás

Nitrosol kezelés

3. kaszálás

2020.06.29. kaszálás (nem kell rendszellőztetés a meleg miatt)

2020.06.30. silózás

Silózás: Claas jaguár 870 járvaszecskázó a letolókocsra fűjja a csecskát, és utána bele egyből a hurkatöltőbe (alacsony hamutartalom)

Hozam:

1. kaszálás: 12,5 tonna szilázs/ha

2. kaszálás: 8 tonna/ha (nem volt eső az első kaszálás után, csoda, hogy egyáltalán volt növedék)

3. kaszálás: 9 tonna/ha

Mindösszesen: 29,5 tonna szilázs/ha

Adalékanyag: Lalsil Cl. A telep szerint a tiszta, nem földes olaszperjére kevésbé költséges adalékanyag is megfelelhet, kipróbáltak számos adalékanyagot, mindegyik működött az ő technológiájuk mellett.

ZÁRÓ GONDOLATOK

Talán már értik, miért meséltem el a Zsadányi Malom '97 Kft. 'újkori' történetét, nem az alapítástól, hanem a változás és a fejlődés fázisában. Mások eladják a telepüket és az állataikat, ők fenntartanak, fejlesztenek. Amit az utószóban szeretnék kiemelni, mint tanulságot, az a tulajdonosi szemlélet a gazdasági fenntarthatóság oldalán, a régi gondolatok alázattal való meghallgatása és 'validálása' egy új, nagy termelésű időszakban, a tejre fókuszált tömegtakarmány-termesztési stratégia, sok töprengés, házi kísérletek, és végül, de nem utolsósorban

a kitartás a nehéz időszakokban. Van még valami, amit nehéz leírni szavakkal, talán az elhivatottság lenne a legjobb szó. Amikor szabadidőt nem kímélve, az időjárást, az anyagi és fizikai nehézségeket legyűrve halad valaki előre, mert hisz valamiben... és a szándék ereje megteremti az utat.

Szerintem egy édesapa a messze távolban most nagyon büszke a fiai eredményeire, és jó kezekben látja, amit megteremtett nekik.

RIPORT AZ ÉV ROZSSZILÁZSA 2020. KÉSZÍTŐJÉVEL

Dr. Orosz Szilvia
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

Az Emődi Mezőgazdasági Zrt. nyerte az Év rozssziláza 2020. díjat. A cég tulajdonosával, Kaposvári Péterrel és a társaság cégvezetőjével, Hanyicska Csabával beszélgettem. Két dinamikus ember, határozott elképzelésekkel, nagy szakmai tapasztattal és erős karizmával. Pétert 2016-ban jelölték az Év Agrárembere díjra is, ami jelzi, hogy mekkora erőfeszítés állhat egy növényvédelmi szakember mögött, amikor 1350 ha szántóterület, 400 ha gyeper és ráadásul egy 400 tehénes gazdaság életéről dönt nap mint nap. Utóbbiról tulajdonosként.

Két utat látok előttük: egyet, amit már ismernek és megállíthatatlanul haladnak rajta, de vannak olyan utak is, amit nem jártak még előttük. Ez utóbbi érdekelt engem igazán. Mert ebben mások, mint az átlag. Kérdeznek, kíváncsiak, utánajárnak, számolnak, és mernek időben döntést hozni. Ez az ő történetük.

A tehenészet a vállalkozás fő profilja. 2011-ben új istállót és egy 24 állásos karusszel fejőházat építettek, trágyarendszerrel. Modern volt, a kor haladó gondolkodásának szellemében. Most átépítik. Mert a fennmaradást, a hatékonyságot és a tehenek jóllétét az automatizálásban látják. Kezdetben csak GEA, most már azonban a GEA mellett Lely fejőrobotjaik is vannak, valamint egy Trioliet etetőrobotjuk. 2020. júliusában

Péterrel egy rozstáblában Emőd határában 2021. április 3-án
(fotó: Orosz)

kezdett dolgozni a 3 db GEA robot és az etetőrobot, 2020. decemberében üzemelték be a 3 Lelyt. A cél további 3 fejőrobot. A Lely robotok megközelítik a robotonkénti 2500 liter napi teljesítményt, ami európai szinten is kimagasló. És a szabad robotidő még 16%! A forgó egyébként 2,6. A kérődzésmonitoring pedig áprilisban kezdődik. Csak így tovább! És a karusszel lassan leáll...

A Trioliet etetőrobot az első ilyen típusú robot rendszer az országban. Egy olyan takarmánykonyhájuk van, ami költséghatékonysága mellett a legkorszerűbbnek mondható: 5 db egyenként 18 m³ befogadóképességű, kaparóléces felhordóval működő tároló-adagoló konténerbetörténik az 1 napi tömegtakarmánybetárolása (kukoricaszilázs, rozsszilázs stb. külön-külön). Pontos a kiadagolás, precíz a bemérés, nincs kidobandó maradék, minimális az emberi tévedés lehetősége. A kukoricát egy nagy tárolótoronyból a daráló automatikusan 'kéri le' a fogyás alapján, darálja, feltölti a saját tartályt és ebből adagol az etetőrobot. Még itt sincs szükség az emberre. A 3 m³-es, 2-csigás etetőrobot különlegessége, hogy felsővezetékes, ahonnan az áramot is kapja, ezért kb. 40-50%-kal nagyobb kapacitású az akkumulátoros változatokhoz képest (több tehenet tud kiszolgálni és menet közben is kever). Hatszor etetnek egy nap + feltolás! Ezért a fejőrobot és az etetőrobot nagyon jól illeszkedik egymáshoz az automatizált technológiában. A tehén is szereti.... öröm nézni. A végső cél a 700 fejt tehén egy új, kapitális méretű istállóban, a fejőrobotokat áthelyezve, míg a 'régi-új' istállók megmaradnának a növendékeknek. Mindezt úgy, hogy korrekt piaci magatartást követnek, a beszállítók fizetési határidőn belül kapják meg az utalásokat.

Hanyicska Csaba és a Trioliet etetőkocsi. No meg a tehenek (2021).

A termelő istállóban átépítés zajlik (betont törnek, boxokat szüntetnek meg), és ennek ellenére a termelés a robotban így is kiváló. Április 2-án 38 kg/nap/tehén értéket láttam a monitoron, ami meghaladja a robot betelepítése előtti hagyományos technológiával elért legjobb fejési átlagot. Tehát már most lehet látni az előrelépést a tejben, egyelőre még zavaró körülmények mellett.

Trioliet rendszer: 5 db, egyenként 18 m³-es kaparóléces előtároló konténer az etetőkonyhában és az etetőrobot 2021. április 3-án (fotó: Orosz)
Az etetőrobot 6-szori etetése hatékonyan stimulálja a teheneket az evésre (fotó: Orosz, 2021. április 3.)

ÚJABB ERETNEK GONDOLATOK: LUCERNA VS. KORAI GABONA/OLASZPERJE

Nem csak a tartási és fejés-technológia terén, de a tömegtakarmányok esetében is érzékelhető az innovatív gondolkodás.

A lucernát érdemei elismerése mellett lassan visszaszorítják, most 40 ha terület van. Apillangós jót tesz a talajnak, támogatás is igényelhető rá, de a tejtermeléshez a rozsot, a tritikálét és a gabona-fű keverékeket preferálják. Sem lucernaszilázst, sem lucernaszénát nem akarnak etetni a jövőben a tejelő tehenekkel.

A jó gazda gondosságával: rozs-perje táblán (2021. április 3. fotó: Orosz)

Tiszta vetésű roszból 100 ha van elvetve. Az év rozsszilázsa példaértékű (a drága fehérjehordozók időszakában), mert nagy fehérjetartalma ellenére alacsony nitráttartalmú volt (35% szárazanyag; 19,0% sza. nyersfehérje, 76% NDF_{48'}, 341 g/kg sza. dNDF_{48'}, 1,5 g/kg sza. nitrát). Általában ezt a paramétert szoktam utoljára említeni, mert fontosabbnak tartom a rost oldalát. Kivéve ez az év, amikor gazdasági előny, ha az átlagos 14,5% sza. helyett 19,0% sza. a nyersfehérje-tartalom. De látható, hogy az emődi rozsszilázsnak emellett fantasztikus a rostemészthetősége is, és gazdag emészthető rostban. Az Év rozsszilázásának termesztés- és betakarítás-technológiáját az alábbiakban látják.

Elővetemény: jellemzően kalászos, itt konkrétan őszi búza, tárcsás talajelőkészítéssel

Tápanyagpótlás:

- 100 kg/ha DAP (diammónium-foszfát: 18% N és 46% P) talajelőkészítéskor,
- 100 kg/ha karbamid (46% N) ősszel
- 100 kg/ha karbamid (46% N) február végén vagy március elején.

Vetés: szeptember 15.

Vetőmag-mennyiség: kivetendő mag 4.000.000 mag/ha, ezermag-tömeg függvényében kb.150 kg/ha

Fajta: kisvárdai legelő (már több éve)

Betakarítás:

- fenofázis: 3-4 nóduszos vegetációs állapotban, legalább 5 napos időjárási ablakban (általában április közepe)

- műszaki technológia: kaszálás 8,5 m széles kaszakombinációval, verőujjas szársértéssel, kaszálást követően rendterítés, szecskázást közvetlenül megelőzően rendképzés. A gépsor Fella gyártmányú. 24 óra elteltével szecskázás 3-5 cm beállítással Krone BigX géppel. Szecskázás közben erjedés segítés és stabilizálás baktérium adalékkal: Greenman Silage 50-100 ml/tonna

Hozam: 11 t/ha

Silózás: taposás Rába 245 + bivaly

További 100 ha rozs-olaszperje keverék van elvetve, ami érdekes újdonság. A rozs-olaszperje keverék előnye, hogy kétszer kaszálható, kiváló rostemészthetőséggel és jó hozameredménnyel gyengébb adottságok mellett is. Az első kaszáláskor a rozs lesz a domináns, de utána a perje meglódul. Jobban, mint a rozs sarjúja. A rozsot (fajta: Kisvárdai legelő) műtrágyaszóróval vetik, a perjét pedig direktvetővel sorba, és a 2 tárcsásor a rozsot is elmunkálja. A rozsot 110 kg/ha vetőmagnormával, míg a perjét 25 kg/ha értékkel vetik. A keverék első kaszáláskor a rozs kalásza hasban van (3. és 4. ízköz között), a második kaszáláskor már lászik a rozs szálkája (de ekkor már a perje dominál a keverékben). A hozam elsőre 10-15 tonna/ha, utána pedig 5-10 tonna, így 20 tonna/ha szilázs betakarítható a keverék segítségével (nyilván ez termőhelyi adottságoktól függően változik). Korábban tritikálé-perje keverékkel is dolgoztak, kiváló eredménnyel. Próbálkoznak még lucerna-rozs keverékkel is.

Rosz-olaszperje tábla Emőd határában – a nyersfehérje általában 16% felett van (2021. április 3. fotó: Orosz)

Drága a rozsszilázs vagy a perjeszilázs? Péter szavaival zárom a cikket: "Megmaradni az tud, aki a pénze befektetésekor a hatékonyságot nézi. Nem az éves legnagyobb termésátlag vagy a tejtermelés a legfontosabb, hanem azt kell tudni kiszámolni, hogy mikor a legnyereségesebb a vállalkozás." Úgy gondolom, ezen sorokban ott a válasz.

Kitartást kívánok a bővítéshez, az építkezésekhez és az újszerű megoldások megszületéséhez.

SZARVASMARHAFÉLÉK I.

A BÖLÉNYEK

Dr. Kenéz Árpád
Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft.

E cikkkel egy hosszabb cikksorozat veszi kezdetét, amelynek első cikkei a fajokat mutatja be (genetikailag legközelebb álló fajpárokat), majd a folytatásban a fajok közötti hibrideket és az azokkal kapcsolatos érdekességeket vesszük górcső alá.

Az elkövetkezendő hat cikkben tárgyalt állatok a

tülkösszarvúak családjának (Bovidae), tulokfélék (Bovini) nemzetségébe tartoznak, melyben összesen 7 nem és 23 faj található. Gazdasági jelentőséggel azonban csak a nagyobb testű fajok bírnak, hiszen húrukért, tejükért, bőrükért vagy éppen erejükért tenyésztik őket évezredek óta. A sort a bölényekkel kezdjük.

AMERIKAI BÖLÉNY (*BISON BISON*)

Előfordulás: Észak-Amerikában a prérin, füves területeken fordult elő kisebb nagyobb csapatokban (4-20 tehén a szaporulatával), a bikák külön élnek. Ez a kép egészen a nagy mészárlásokig volt így. Manapság már főként csak védett területeken, rezervátumokban vagy házasított formában, farmokon találjuk meg őket. Fűvet, levelet, bogyókat, kérget esznek.

Megjelenés: Két alfaja létezik. A nagyobb testű, nagy púpú alfaj az erdei bölény (*B. b. athabasca*), a kisebb testű, kis púpú pedig a préri bölény (*B. b. bison*). Az ivari dimorfizmus szembetűnő, a bikák jelentősen nagyobbak a teheneknél. Hatalmas fejük és mellkasuk van, a test hátsó része sokkal „gyengébb”, a szőrzetük a fejen fekete, durva, hátrafelé barnára vált és a mar mögötti részen már egészen rövid. Hideg időszakban a szőrzet megvastagszik. A szarvaik rövidek, kissé kifelé-hátra majd felfelé görbülnek.

Marmagasság: 157-186 cm

Testhossz: 318-380 cm

Súly: 318-900 Kg

Szaporodás: A bikák 3 évesen, a tehenek 2-3 éves korukra válnak ivaréretté. A bikák viszont sok esetben csak 6 éves korukra tudnak utódokat nemzeni, mivel ekkor érik el a viaskodás során azt a testméretet, amivel dominánsnak tudnak lenni, és kiharcolhatják a párzási lehetőséget.

1. kép: Kifejlett amerikai bölénybika (Fotó: Tegawi, Pixabay)

A tehenek 285 nap vemhességet követően ellik meg a borjakat. Az ikerellés ritka.

Egyéb: Évente kétszer vándoroltak, de ez mára a civilizáció agresszív terjedése miatt erősen korlátozott. Jó úszók, gyorsan futnak (50-60 Km/óra). Szaglásuk, hallásuk kiváló, de látásuk rossz. Az indiánok élete nagyban függött ezektől a jószágoktól. Az elejtett állatok minden porcikáját felhasználták. A pionírok által megkezdett bolygyirtás eredményeképpen kis híján kihalt az amerikai bölény. A 19. század végére alig maradtak egyedek, a genetikai állomány beszűkült, az akkori nemzeti parkok segítségével sikerült megmenteni és később felduzzasztani az állományt.

2. kép: Amerikai bölénytehenek a borjaikkal
(Fotó: David Mark, Pixabay)

EURÓPAI BÖLÉNY (*BISON BONASUS*)

Előfordulás: Az európai bölény az erdős-sztyepp vagy lombhullató erdős területeken fordult elő egykoron főként Közép- és Kelet-Európában. A kutatók szerint három alfaj létezett: síksági erdei bölény (*B. b. bonasus*), kaukázusi vagy síkvidéki-kaukázusi bölény (*B. b. caucasicus*) és a kárpáti bölény (*B. b. hungarorum*). Az amerikai bölényhez hasonlóan a tehenek kisebb-nagyobb csordákba rendeződnek borjaikkal, míg a bikák magányosan vagy kis csapatokban találhatók meg.

Megjelenés: Arányosabb felépítésű, mint amerikai rokona. A mar tájékán a nyakon és a fejen hosszabb, sűrű, durva szőr található, amely az állon szakállt alkot. A színük a sötétbarnától a világos barnáig változhat. Az ivari dimorfizmus nagy a bikák javára.

Marmagasság: 160-195 cm

Testhossz: átlagosan 290 cm

Súly: 300-1000 kg.

Szaporodás: A tehenek kb. 275 nap vemhesség után hozzák világra borjaikat. Rendszerint egyet. Az ikerellés előfordulhat.

3. kép: Európai bölénybika (Fotó: Ridoe, Pixabay)

4. kép: Európai bölénytehen és borja
(Fotó: Marcel Langthim, Pixabay)

TEJPIACI JELENTÉS

A 4/2020. (II.28.) AM rendelet alapján a Nemzeti adatszolgáltatási rendszerből rendelkezésre álló Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, az Agrárgazdasági legfrissebb, 2021. februári, illetve összesített adatok az Kutató Intézet és a Tej Szakmaközi Szervezet és alábbiak: Terméktanács által közösen működtetett kiterjesztett

ALAPANYAG ADATOK		2021. február			
		menyiség [tonna]	Alapár [HUF/kg]	Zsírtartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	112 236	105,51	3,78	110,49
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	1 341	97,49	4,12	89,92
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	4 177	-	3,79	104,66
Társállalattól átvett alapanyag	-	7 209	-	-	-
Import alapanyag (külsőpiacról vásárolt)	-	...	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	4 840	-	-	-
Export (külsőpiacra kiszállított teljes tej)	-	18 014	-	3,78	112,25
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	112 866	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külsőpiacról) (tejegyenértékben)	-	1 768	-	-	-
Tejpor (külsőpiacról vásárolt) (tejegyenértékben)	-	1 020	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PAIR

ALAPANYAG ADATOK		2021. január – február							
		Mennyiség [tonna]	Változás az előző év azonos időszakához %	Alapár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %	Zsír- tartalom [g/100g]	Fehérje- tartalom [g/100g]	átlagár [HUF/kg]	Változás az előző év azonos időszakához %
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Extra	233 320	105	105,60	101	3,77	3,38	110,41	102
Termelőtől közvetlenül felvásárolt tej	Osztályon kívüli	2 725	82	98,50	116	4,16	3,49	91,02	102
Egyéb helyről felvásárolt nyerstej	-	8 845	67	-	-	3,85	3,33	104,31	96
Társállalattól átvett alapanyag	-	14 061	116	-	-	-	-	-	-
Import alapanyag (külsőpiacról vásárolt)	-	...	-	-	-	-	-	-	-
Társállalatnak értékesített alapanyag	-	9 780	130	-	-	-	-	-	-
Export (külsőpiacra kiszállított teljes tej)	-	34 481	129	-	-	3,73	3,30	107,33	98
Feldolgozásra rendelkezésre álló folyadék	-	235 799	100	-	-	-	-	-	-
Ömlesztési alapanyag vásárlás (külsőpiacról) (tejegyenértékben)	-	5 323	106	-	-	-	-	-	-
Tejpor (külsőpiacról vásárolt) (tejegyenértékben)	-	2 352	96	-	-	-	-	-	-

... = Adatvédelmi korlátok miatt nem közölhető adat.
Forrás: AKI PAIR

Év: 2021.

Hónap: 2. hónap

FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (ELŐZETES) (me: tonna)

Kód	Termék megnevezés	Termelés	Import	Belföldi értékesítés	Export értékesítés	Zárókészlet
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	36 760,08	0,00	32 171,39	4 347,03	26 516,41
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	32 195,30	0,00	29 873,42	1 955,21	23 236,14
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	1 135,17	139,17	903,78	350,59	445,06
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	953,36	19,80	184,68	940,09	1 721,56
50	Savanyú tejpor	189,05	23,05	70,80	119,00	344,21
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	1 202,18	46,87	1 523,95	431,51	1 567,65
70	– ebből vaj	808,69	42,60	1 073,62	129,98	1 044,89
80	Sajt és túró összesen	10 061,28	191,61	8 044,49	2 965,30	6 643,09
90	– ebből túró	1 312,23	0,00	1 450,45	37,09	1 155,66
91	– ebből rögös túró HKT	697,53	0,00	766,32	12,98	215,22
100	– ebből trappista	2 249,24	114,04	2 476,70	434,63	1 510,39
110	– ebből ömlesztett sajt	1 913,32	0,00	1 421,91	581,66	1 620,64
120	Savanyított tejtermék	9 952,01	41,22	12 284,12	1 765,17	3 413,96
130	– ebből tejföl	6 420,81	0,00	6 446,98	1 309,30	2 260,35
140	– ebből növényi zsírral készült termék	784,78	0,00	903,87	36,40	233,63
150	Ízesített tejszálak	2 662,30	357,99	4 373,21	275,88	1 804,43

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2021							
Hónap: 1-2. hónap							
FELDOLGOZÓI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Termelés	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	82 139,23	100	66 357,92	100	7 928,56	81
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	72 746,33	100	62 077,00	99	3 312,03	86
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	2 324,35	96	1 676,03	79	721,57	97
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	1 863,93	120	317,62	108	1 743,67	135
50	Savanyú tejpor	435,03	187	175,25	335	301,50	-
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	2 599,76	107	2 934,25	117	863,61	112
70	– ebből vaj	1 833,72	138	2 015,16	143	228,92	89
80	Sajt és túró összesen	21 089,03	102	16 762,44	96	6 144,58	97
90	– ebből túró	2 776,50	72	3 029,35	62	80,24	30
91	– ebből rögös túró HKT	1 366,33	-	1 458,59	-	162,88	-
100	– ebből trappista	5 057,05	114	5 206,11	121	883,39	79
110	– ebből ömlesztett sajt	3 837,65	92	3 087,40	80	1 253,72	84
120	Savanyított tejtermék	20 025,72	102	24 726,18	87	3 389,77	100
130	– ebből tejföl	13 042,97	106	12 951,39	111	2 498,09	102
140	– ebből növényi zsírral készült termék	1 526,84	101	1 777,88	101	77,74	108
150	Ízesített tejitalok	5 638,03	91	9 243,99	91	466,62	54

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

Év: 2021							
Hónap: 1-2. hónap							
NAGYKERESKEDŐI KÉSZTERMÉK ADATOK (me: tonna)							
Kód	Termék megnevezés	Import	Változás az előző év azonos időszakához %	Belföldi értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %	Export értékesítés	Változás az előző év azonos időszakához %
10	Fogyasztói tej 6% zsírtartalomig	4 033,63	86	16 859,56	77	1 835,61	83
20	– ebből 1-3 % zsírtartalmú tej	3 777,00	85	14 887,53	76	141,17	81
21	– ebből 1,5 % zst UHT tej	3 745,83	-	9 630,05	-	41,20	-
30	Tejszín 6%-ot meghaladó zsírtartalommal	494,52	32	827,61	29	19,06	79
40	Tejpor, tejszín por, tejfehérje koncentrátum por, savópor összesen	90,46	53	115,68	3	7,91	97
50	Savanyú tejpor	3,50	3	51,00	2	0,26	506
60	Vaj, kenhető vajkészítmény, összesen	264,42	97	680,84	56	20,23	180
70	– ebből vaj	229,07	95	440,97	48	16,44	238
80	Sajt és túró összesen	5 220,52	109	8 867,20	35	277,10	51
90	– ebből túró	122,77	86	684,24	13	19,92	145
91	– ebből rögös túró HKT	0,00	-	372,36	-	8,85	-
100	– ebből trappista	3 791,43	127	5 261,24	53	149,34	72
110	– ebből ömlesztett sajt	67,78	79	560,91	81	23,40	61
120	Savanyított tejtermék	7 698,02	232	11 769,94	108	137,16	150
130	– ebből tejföl	213,85	83	2 543,81	59	27,78	110
140	– ebből növényi zsírral készült termék	51,47	82	799,42	93	26,73	90
150	Ízesített tejitalok	302,45	63	1 864,49	87	79,93	114

Forrás: NÉBIH Tejpiaci Jelentés

TEJSZÍV ALAPÍTVÁNY

FELHÍVÁS SZJA 1%

2017. január 1-től a Tejszív Alapítvány is részesülhet a SZJA 1%-ának felajánlásából.

A Tejszív Alapítvány küldetése szerint a hazai tejágazatban információs, kommunikációs, oktatási, gazdaságfejlesztési, jogvédő és érdekképviselési tevékenységet folytat. Kiemelt célja a hazai tejtermelés, tej és tejtermékgyártás rangjának emelése, a tejfogyasztás népszerűsítése, a Magyar Sajtlovagrend támogatása, a kézműves sajtkészítők összefogásának elősegítése, valamint az iskolai edukációs program és egyéb közösségi marketing tevékenységek ellátása.

Kérjük, hogy személyi jövedelemadó bevallása készítésekor adója 1%-át a Tejszív Alapítvány javára ajánlja fel!

A kedvezményezett adószáma:

18518825-2-43

A kedvezményezett neve:

Tejszív Alapítvány

Köszönjük, hogy adója 1%-ával segíti céljaink elérését!

Tejszív Alapítvány
kuratóriuma

Összefogás

Változó külső,
változatlan minőség

www.agrofeed.hu

KIMAGASLÓ HOZAM ÉS VITALITÁS

Ízletes, magas energiatartalmú, folyékony
takarmánykiegészítő

EnergyVite

- fokozott májterheléskor, a máj fiziológiai működésének támogatására,
- a ketózis és acidózis veszélyének csökkentése érdekében,
- összetett, speciális glükogenetikus energiaforrásként ajánlott.

Összetevők: glicerín, propilén-glikol,
glükóz-fruktóz szirup, nádmelasz.

ARGOS FEED

Gyártja és forgalmazza: **ARGOS FEED GROUP ZRT.**

Értékesítési és marketingigazgató:

Hadházy Péter +36 70 938 1511

Területi képviselők:

Pest megye és Észak-Dunántúl: **Varga Miklós** +36 70 9400 258

Dél-Dunántúl: **Kiss Csaba** +36 70 9400 272

Észak- és Délkelet-Magyarország: **Szabó Tibor** +36 70 3331 804

Szabolcs-Szatmár-Bereg megye: **Bereczki Csaba** +36 70 9381 510

*A hely, ahová
minden tehén
be akar jutni.*

POWERROBOT
Club

OPEN 24 HRS

PoweRobot:

fejőrobotra optimalizált, egyedi
takarmányozási programok a Cargilltól

Cargill®

Cargill Takarmány Zrt.
1134 Budapest, Váci út 37., Telefon: +36-1/236-4500
E-mail: vevoszolgalat@cargill.com

© 2019 Cargill, Incorporated. All Rights Reserved.

A világvezető borjúítatási technológia már Európában is elérhető

Már több mint 70 hazai felhasználó!

Oltógyomor 2 órával a tejítatást követően:

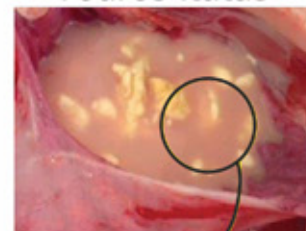
A táplálkozási eredetű hasmenést a vödörös tejítatásnál kimaradó nyálképződés okozza, amely miatt az oltógyomorban a tej pH-ja túl alacsony marad, és az egészséges alvadás helyett savanyodik. Emiatt a tej nem szilárdul meg a további emésztéshez, valamint a tejcukor lebontatlanul kerül a vékonybelekbe, ahol a kórokozók számára tápanyagforrást jelentenek.

Milkbar cumi

Egészséges egyenletes tejalvadás, 3 mg/g laktóz

Vödörös itatás

Darabos, savós tej, 12 mg/g feletti laktóz

A kiváló szaporodásbiológia záloga: teljeskörű Ceva szaporodásbiológiai készítmény választék

Enzaprost®

egyedülálló uterotonikus
és luteolitikus hatás

Ovarelin®

a piacvezető GnRH

Prid-Delta®

1.55 g progeszteron

– használatával
ugrásszerűen javulnak
a szaporodásbiológiai
mutatók

Coxevac®

Vigyázzunk
rá is!

Mucosiffa®

DeLaval OptiDuo™

A takarmányt
ÁTKEVERI,
nem csak visszatolja

Az elterjedten alkalmazott összenyomás helyett mi **ÚJRAKEVERJÜK** a takarmányt az etetőasztalon, így annak **FELFRÍSSÍTÉSE** is megtörténik, egy menetben – étvágygerjesztőbbé téve azt a tehenek számára.

- Nagy mennyiségű takarmány átmozgatására is képes
- Automatikusan kezeli az eltérő típusú és mennyiségű takarmányokat az **ADAPTÍV MEGHAJTÁSNAK** köszönhetően
- Megbízható navigációs rendszer
- Biztonságos működés: automatikus indulás és leállítás
- Pozitívan hat az állatforgalomra

További részletekért forduljon a DeLaval területi képviselőjéhez!
www.delaval.hu

Drewitt és Goulbourne Kft.

Istállók csúszásmentesítése betonmarással

100%-os elégedettséggel

Már több mint 250 000 m² felmart terület!

Előzze meg a szétcsúszásokat!

Rövid határidőre vállaljuk

állattartó telepek beton padozatának csúszásmentesítését.

Megtérülése:

Egyetlen kieső állat értéke magasabb lehet, mint a betonmarás költsége.

Terméke

Arnold Gábor

Mobil: +36-30-55-78-824

E-mail: gabor1002@gmail.com

Kelet- és Észak Magyarország

Szlováki és Szerbia

Területi képviselő

Szabó Lajos

Mobil: +36-70-37-56-662

E-mail: lalesz32@gmail.com

Nyugat- és Dél-Magyarország

Románia és Szerbia

Területi képviselő

Dr. Dizseri András

Mobil: +36-30-93-95-051

Tel/fax+36-25-461-052

E-mail: dizseri@freemail.hu

Ivarzás megfigyelő matrica

Borjú Mentő

Többféle Itatószelep

Bendőpumpa (drencs)

Infúzió

Borjú drencs itatók

Sperma melegítők

Szarvtalanító pisztoly

Tőgyápoló krém

www.Drewitt.hu

TAVASZI AKCIÓ

2021.04.15 – 05.31.

Vásároljon az Ecolab minőségi
termékei* közül és mi ajándékkal
viszonozzuk az Ön hűségét**!

**Az akcióban résztvevő termékek: Oxyfoam,
TurboShield, Jet Foam, Veloucid, Io-Shield,
Ioklar Superdip, Ioklar Multi, Romit BF*

****Az akció 2021. április 15-től május 31-ig leadott megrendelésekre érvényes. Más kedvezményekkel nem összevonható és az ajándék pénzre nem váltható. A képek csak illusztrációk.**

Részletekről érdeklődjön az Ön területén illetékes képviselőnél.

Kiss Attila: +36 30 229 6794

Molnár Helén: +36 30 952 9678 (Nyugat-Magyarország)

Mozsár-Molnár Bettina: +36 30 334 2592 (Kelet-Magyarország)

www.animal-hygiene.hu

A következő szint

Hozzon ki még többet
a takarmányaiból!

MILKER FOLYÉKONY TAKARMÁNY

A tömegtakarmányok optimális
hasznosítását segítő termékünk,
amely használata javítja a tejtermelés
hatékonyságát a magasabb
szárazanyagfelvételnek és hatékonyabb
bendőműködésnek köszönhetően.

ÚJ TERMÉK, TOVÁBBFEJLESZTETT
ÖSSZETÉTELLEL.

RUPIOL

**PÁLMAZSÍR
NÉLKÜL**

- növeli a takarmány-felvételt és hozzájárul a magasabb tejtermeléshez
- a bendővédett energia forrása
- alacsony metántermelés
- magas protein magas védettséggel

Innovációs
jutalom nyertese

Képviselőnk Magyarországon

Raffai János • +36/30/20-77-883 • magyarorszag@fanon.hr

IDŐJÁRÁSI KÁOSZ? NEM SZÁMÍT.

Az innovatív, termoformált **Calf-Tel** borjúházak minden időjárásnál a legjobb védelmet biztosítják, köszönhetően

- a stabil és ellenálló polietilénnek
- a praktikus szellőző és almozó nyílásoknak
- a számos tartozékának
- a termékek javítják a borjak egészségi állapotát

KOMPAKT • GAZDASÁGOS • TARTÓS • BIOBIZTONSÁG

KIVÁLÓ
SZELLŐZÉS

KÖNNYEN
TISZTÍTHATÓ

BLOKKOLT
UV-SUGÁRZÁS

EXTRÉM
ROBUSZTUS

www.Calf-Tel.com

HEART MEETS SMART

IEMAS Kft. - 2009 óta kizárólagos szerződött forgalmazó

Kossuth L. u. 109 - 8660 Tab
iemaskft@gmail.com

Fähler Jens +36/30/2989940
Iván Ferenc +36/30/2884892
Szöcs Zoltán +36/30/3261823

A termékekre 10 év
gyártói garanciát
biztosítunk

A JÓ SZILÁZS KÉSZÍTÉSÉNEK TECHNOLOGIÁJA

A HÓNAP NÖVÉNYE: LUCERNA SZILÁZS/SZENÁZS

MAGNIVA
SZILÁZS OLTÓANYAGOK

A lucernát a „tömegtakarmányok királynője” becenévvel is szokták illetni, mivel évtizedeken át a kukoricaszilázs mellett ez volt az erjesztett tömegtakarmánybázis egyik alappillére. Bő tíz éve az új kutatások, illetve a változó hazai éghajlat hatására megtört ez a kétféle állás és bekerültek olyan tömegtakarmány növények is a termesztésbe, amelyek a bendőben fermentálható rostot hivatottak biztosítani a tehén számára. Ennek ellenére a korszerű silózási szemléletnek és az okos takarmányozási felhasználásának köszönhetően a lucerna mind a mai napig fontos eleme a tömegtakarmánybázisnak a legtöbb tehenészeti telepen.

A lucernát alapvetően magas nyersfehérje- és oldhatófehérje-tartalma miatt termesztjük, de megfelelő fenofázisban és formában tartósítva (szilázs, szenázs) jelentősebb gyorsan lebomló rost- (4-6 %/óra) és karotin-forrás is lehet.

Magasabb szárazanyaggal (40-50%) besilózott szenázssal pedig akár a lucernaszenát is helyettesíthetjük a napi adagban, megőrizve a kérődzést segítő funkcióját (szecska > 1 cm).

Emellett szárazanyagra vonatkoztatva 1 kg lucerna szilázsból/szenázsból több tej termelhető meg, mint ugyanabból az alapanyagból készült lucernaszenából. A biológiai fermentáció során termelő szerves savak bontják a növényi sejtfalat, ezért tárolás során javul a szilázsok/szenázsok emészthetősége is. Ez a hatás kisebb mértékű a szenázsoknál az alacsony savtartalom miatt.

TALAJ-ÉSTÁPANYAGIGÉNY:

A lucerna elsősorban jó víz- és tápanyag-gazdálkodású, középkötött, meszes talajú mezőszéki talajokon termesztendő sikerrel. A savas viszonyokat kevésbé tolerálja (pH < 6,2). A közömbös vagy enyhén lúgos (pH 6,2-7,8) kémhatású talajokat meghálálja.

Az alaptrágyázással, illetve fejtrágyázással kijuttatandó tápanyag mennyiségének meghatározásához vegyük figyelembe a talajvizsgálati eredményeket, a tervezett

termés nagyságát, a talajból egységnyi terméssel kivont tápanyagok mennyiségét és a nitrogéngyűjtő (Rhizobium) baktériumok tevékenységét. Nitrogén utánpótlás csak a lucerna kezdeti fejlődése során szükséges, amíg a Rhizobium baktériumok felszaporodása és gümőképződése le nem zajlik. A foszfor és kálium igényt az alaptrágyázással több évre előre elégíthetjük ki. Az esetleg felmerülő többlet mennyiséget év végén zárófejtrágyázással juttathatjuk ki. A lucerna igényes a műszellátottságra, ezért adott esetben az alaptrágyázással együtt meszezés, valamint a talajszerkezet javítása végett, műszkőpor adagolása indokolt lehet.

BETAKARÍTÁS ÉS BESILÓZÁS:

Takarmányozási szempontból a lucerna első kaszálását érdemes korai zöldbimbós állapotban szilázsnak betakarítani. Ilyenkor a legjobb a táplálóanyag-tartalom, a fehérjetartalom (>22% sza.) és a szervesanyagok emészthetősége. A további növényeket adott esetben későbbi fenofázisban (virágzás kezdete) betakarítva pótolhatjuk a korai kaszálás során elmaradt terméshozamot. Továbbá a melegebb és szárazabb időjárásnak köszönhetően könnyebb a fonnasztás, így ezekből kiváló szenázs készíthető.

Nem elhanyagolandó tény, hogy a nagyobb szárazanyag tartalmat (>40 %) a tejsavtermelő baktériumok jól tűrik, viszont a klosztridiumok és ecetsavtermelő baktériumok nem. A lucernát szenázként tartósítva jóval több értékes táplálóanyag (pl. fehérje) őrizhető meg, szemben a lucernaszenával.

Kaszáláskor nagyon fontos, hogy a tarlómagasság elérje a 8-10 cm-t. Ezáltal nem csak a talajszennyeződés és a lignin-tartalom csökkenthető, hanem a lucerna újra sarjadásának ideje is. Fonnasztáskor pedig a magasabb tarló segíti a vízleadást

Kaszálást a harmat felszáradását követően, de legalább 9-10 óra után kezdjük, hogy a fotoszintézis hatására több erjeszhető cukor legyen a növényben. Lucernánál a levélpérgés (fehérjevesztés) minimalizálása érdekében javasolt a gumihengeres szársértő és a vezérelt ujjas rendkőpő alkalmazása.

Törekedjünk arra, hogy a lucernát a lehető legkevesebbet mozgassuk (rendkezeljük).

A fesztített silózási technológia a lucerna-szilázsok/szenázsok esetében is kiemelt fontosságú, hiszen a jelentős fehérje- és ásványianyagtartalom következtében nagyobb pufferkapacitással (ugyanolyan pH-csökkenés jóval több savat igényel, mint pl. a kukoricánál) rendelkeznek.

Ehhez pedig, ha egy emelkedett talajszennyezettség (hamutartalom >10-12 % sza.) is társul, akkor az erjedés nagyon könnyen negatív irányt vehet (sza.-vesztés, NH₃-, vajsav-, alkohol-, biogén-amin termelés stb.). Ez a kockázat a fent részletezett módon minimalizálható. Emellett a depó töltésekor igyekezzünk a rétegeket max. 20 cm-es vastagságban felhordani. A szecska méretet és tömöritést lehetőség szerint igazítsuk az alapanyag szá.-tartalmához.

Sza. (%)	Szecska hossz (mm)	Tömörítő, „bivaly”	Szilázs-oltóanyag
20-27	35-50 mm	Nem	Magniva Classic +
25-35	30-35 mm	Igen – óvatosan!	Magniva Classic+ vagy Platinum 3
> 35	10-25 mm	Igen	Magniva Platinum 3

Fontos: ha az alapanyag szá.-tartalma alacsony, a „bivaly” óvatosan, 27% alatt egyáltalán ne használjuk, mert a nagy tömöritő tömeg hatására csurgalék gyűlik az alsó rétegekben, ami kedvezőtlen a tejsavbaktériumok és kedvező a rothasztó baktériumok számára!

A lucernasokban előforduló természetes flóra káros mikroorganizmusai (klosztridiumok, enterobaktériumok, élesztők, penészek) mellett igen alacsony csíraszám-ban vannak jelen az erjedés szempontjából hasznos tejsavbaktériumok (túlzott műtrágyázás és hígtrágya licsolás esetén). Ezen felül a tavaszi betakarítás kihívásai miatt (talajszennyezettség, N-terheltség) a lucernaszilázsok/szenázsok gyors és hatékony erjedést, gyors és hatékony oltóanyagot igényelnek.

Ha nagy talajszennyezettségű az alapanyag 25% sza. alatt, használjunk inkább kémiai tartósítót. Normál talajszennyezés esetén 20% sza.-tól a biológiai tartósítás a **Magniva Classic+ HC**-al már megbízhatóan működik.

A 28-30 % sza. tartalom alatti lucerna-szilázsok aerob instabilitásra kevésbé hajlamosak, ezért tartósítósukra a gyors savanyító **MAGNIVA Classic+ HC** négykomponensű oltóanyagot ajánljuk.

Emészthetőséget és az erjeszhető cukortartalmat jelentős mértékben javító rostoldó enzimeket (celluláz, hemicelluláz), 2 nagyon gyors starter *Pediococcus* törzset 400000 TKE/g szecska (*P. acidilactici* és *pentosaceus*) és 100000 TKE/g szecska *Lactobacillus plantarum* savanyítást befejező baktérium törzset tartalmaz. Nagyon gyors az erjedés, így magasabb talajszennyezés esetén is hatékony, és a fiatal alapanyagra jellemző nagy pufferkapacitással is könnyedén megbirkózik!

A későbbi fenofázisban kaszált és/vagy magasabb szá.-tartalommal silózott lucernaszenázsoknál (40-60 % sza.-ú csomagolt bálánál is) a csökkent rostemészhetőség és kisebb erjeszhető cukortartalom kihívására is számítani kell. Ezek ellensúlyozására ajánljuk a **MAGNIVA Platinum 3 HC** négykomponensű szenázsoltoanyagot. Erjeszhető cukortartalmat növelő és az emészthetőséget javító rostbontó enzimeket, egy gyors savanyító, ozmo- és termotoleráns *P. pentosaceus* törzset, és az erősen aerob stabilizáló *L. hilgardii* x *L. buchneri*

kombinációt tartalmazó oltóanyag. Beoltási csíraszám min. 250000 TKE/g szecska.

A *hilgardii* x *buchneri* kombináció jellegzetes herbás, fűszeres, gyógynövényes illatokat ad a szenázsnak, illetve 0,5-1 % mennyiségben mono-propilén-glikolt is termel. Ez a starter akár 14 nap fölötti aerob stabilitást is képes biztosítani.

A startereink megválasztásánál a szá. határok rugalmasan kezelhetők, ami a táblázatból is kiderül.

NYITHATÓSÁG, KITÁROLÁS:

A **MAGNIVA** starterekkel kezelt depók 2 hét után már stabilak, nyithatók! A kitárolás módja minden szilázs/szenázs esetén alapvető fontosságú. Az aerob instabilitási problémák elkerülése végett a kitermeléskor csak annyi fóliát vágunk vissza, ami az 1-2 napos etetéshez szükséges, és a marással haladjunk legalább napi 20-30 cm-t. Törekedjünk a sima, egységes, függőleges silófal kialakítására, ezzel is csökkentve a felületet.

Kisalföldi Mg. Zrt.
Balogtagi tehenészet
41.5 kg fejési átlag

9 db Lely Astronaut A5 fejőrobot
476 tehén, 2021.03.27.

A Lely® világelső a tejtermelés automatizálásában

Tanácsadásért és
egyedi ajánlatért
forduljon bizalommal
a Lely Center hivatalos
márkaképviselőjéhez:

Lely Center Gödöllő
+36 70 3821237
info@hun.lelycenter.com
www.lely.hu

STROHMATIC

AUTOMATIKUS ALMOZÓ RENDSZER

A tavasszal induló pályázatokhoz kérje kedvezményes ajánlatunkat!

AKÁR 50 % SZALMA ÉS MUNKAIDŐ MEGTAKARÍTÁS

- ▶ Régi és új épületekbe egyaránt kiépíthető
- ▶ Aprítja és portalanítja a szalmát
- ▶ A kijuttatás automatikus és stresszmentes
- ▶ Forradalmasítja az almozást, kezelhetőbbé teszi a trágyát

SCHAUER[®]
PERFECT FARMING SYSTEMS

SCHAUER Agrotrotronic GmbH
Farkas Gábor
T. +36 704189035
g.farkas@schauer-agrotronic.com
www.schauer-agrotronic.com

Mi a közös a sörben és a szilázsban

Első gondolatunk az, hogy a sör és a szilázs nagyon különböző. Először is, érzékeink nagyon különböző dolgokat mondanak el nekünk, ha szilázssal vagy sörral találkozunk. Másodsorban az agyunk azt mondja nekünk, hogy a szilázs a tehén étrendjének része, sört pedig sokan fogyasztunk a bárban szombat este.

Amit az élesztő gyárt nekünk

Ha kicsit jobban megnézzük, sok hasonlóságot tapasztalhatunk. Tudományos szempontból a sör és a szilázs is erjedés eredménye. Az erjesztés célja annak a folyamatnak az irányítása, amikor a cukor élesztővel más kívánatos termékekké erjed, de ez a felhasználás céljától függ. Az erjesztés egy általános módszer az élelmiszer- és takarmányláncban található számos termék eltarthatóságának növelésére, ezért a folyamat optimalizálva van egy specifikus íz és illat létrehozására is.

Sörfőzés esetén a folyamatot a sörfőzde szigorúan ellenőrzi, hogy a (zömmel) árpából megfelelő íz és etanolszintet érjen el specifikus élesztő törzsek hozzáadásával ellenőrzött környezetben. A sör során a sörhöz hozzáadott komló illóolajokat tartalmaz, amelyek további ízekkel és alfa-savakkal gazdagítják a sört, és növelik annak eltarthatóságát.

A szilázs erjesztése sok hasonlóságot mutat. A szilázsban az erjedés szinte azonnal a lezárás után megkezdődik. Zárt környezetben a tejsavbaktériumok a kívánt tejsavat kezdik előállítani a jó íz és a szilázs hosszú ideig tartó stabilitása érdekében.

A szilázs megőrzése arról szól, hogy megtalálja a legjobb megoldást a takarmány pH-értékének csökkentésére és az erjedés serkentésére a nem kívánt mikrobiális szaporodás megelőzése érdekében. A gyors pH-csökkentéssel a tápanyagvesztés csökken és a takarmányban a fehérje minősége megmarad. Jó silózási eljárással a baktérium-spórák és a nem kívánt fermentációs termékek (például etanol, ammónia, vajsav és szén-dioxid) mennyisége minimálisra csökken. Ez a takarmány optimális minőségéhez és ízéhez vezet. A ProMyr™ egy hatékony megoldás a szilázs tápértékének megőrzésére, az íz és a higiénés minőség javítására.

A savak javítják a tárolás során a stabilitását

A szilázs spontán erjedésének vannak hátrányai: a tejsavbaktériumoknak versenyezniük kell más baktériumokkal, amelyek nem kívánt anyagokat, például bűdös vajsavat vagy ammóniát termelnek az értékes cukrokból és fehérjékből. Különösen az északi féltekén az éghajlat miatt nehezebb optimális szilázs előállítás. Ilyen éghajlat esetén fontos, hogy az erjedést a kiválasztott szerves savakkal támogassuk. Ezek a szerves savak nem befolyásolják a tejsavbaktériumokat. A pH csökkentésével és antibakteriális tulajdonságaikkal korlátozzák a nem kívánt anyagokat termelő baktériumok szaporodását. Ez idővel stabilabb szilázst, kevesebb tápanyagvesztéssel és jobb ízt eredményez.

Ugyanez vonatkozik azokra a sörökre is, ahol a komlót évszázadok óta használják a sörök stabilitásának növelésére.

A sörfőzés során a komlótozobozokból nyert alfa-savak bakteriosztatikus hatást gyakorolnak a baktériumokra. Még azt is mondják, hogy a jelenleg népszerű India Pale Ale sörstílust (IPA, nagyon keserű sör) a brit sörfőzők fejlesztették ki, mert a rendes sörök nem bírták ki jó állapotban az indiai utat.

PROFEED
BE GREAT BY INNOVATIONS!

Te és a jószágaid a legjobbat érdemlik, CHEERS!

Pro-Feed Kft / info@profeed.hu /
Sándor Gergő: +36309993832 / Sándor
Zsombor: +36302740688

ProMyr™ Silage

Megelőző védelem

Dairy Tech **Combi 10G** több mint kolosztrum pasztörizáló

Jó minőségű kolosztrum és elletői tej az
egészséges borjakért

Dairy Tech
INCORPORATED

Combi gépcsalád legkisebb tagja még sosem volt ilyen közel Önhöz:

- 18 hónapra kiterjedő bérleti lehetőség
- 38 literes kapacitás
- Zsákos és ömlesztett pasztörizálás
- Kialakításának köszönhetően elletői tej kezelésére is alkalmas
- A Dairy Tech, Inc. gépeknél alkalmazott pasztörizálási hőmérsékleti-technológia több évtizedes, igazolt egyetemi és üzemi kutatások eredménye
- Különböző úrmértékű Perfect Udder kolosztrumzsákok használhatók hozzá
- Az érintőképernyős vezérlés használata egyszerű.

**További információért keresse a Pro-Feed Kft-t,
vagy hívja a 06302740688 számot!**

BONSILAGE TAVASZI TÖMEGTAKARMÁNYOKHOZ

HOZZA KI LEGTÖBBET TAKARMÁNYAIBÓL

WWW.BONSILAGE.HU

BONSILAGE – MEGOLDÁS A TAVASZI TÖMEGTAKARMÁNYOK PROBLÉMÁIRA

Homo- és heterofermentatív baktériumok alapanyaghoz és
betakarítási körülményekhez igazított kombinációja

BONSILAGE ALFA

Lucerna, herefélék és hüvelyesek silózására
Szénhidrátok hasznosítása, fehérjék védelme
Clostridium-gátlás
1,25 x 10¹¹ CFU tejsavbaktérium/g

BONSILAGE SPEED G

Fű, füves here, lucerna és rozsszilázs tartósítására
Biztosítja az aerob stabilitást
Már két hét után nyitható a siló
Csak a Schaumannál elérhető *Lactobacillus diolivorans* törzset tartalmaz
1,25 x 10¹¹ CFU tejsavbaktérium/g

BONSILAGE FIT G

Magas energiatartalmú fűvek silózására
Propilénglikol termelésével növeli a szilázs energiatartalmát
Biztosítja az aerob stabilitást
Megőrzi a fehérjék minőségét
Lactobacillus rhamnosus törzset tartalmaz
1,5 x 10¹¹ CFU tejsavbaktérium/g

BONSILAGE FORTE

Nedves alapanyag esetén,
Clostridium-gátlás
A cukrok széleskörű hasznosítása
1,25 x 10¹¹ CFU tejsavbaktérium/g

Elérhetőségek: info@schaumann.hu | www.schaumann.hu
Dunántúl - Fridinger Ferenc: +36 30 459 4940
Dél-Dunántúl - Szilágyi Dániel: +36 20 503 7799
Kelet-Magyarország - Szarvas Péter: +36 30 598 6531
Bonnay Victor - ügyvezető: +36 20 316 7404

A FRISS FEJŐS TEHENEK ELLÁTÁSA ELSŐDLEGES DOLOG: biztosítsuk a megfelelő kalcium ellátást

Hogyan történik a kalcium felszívódás?

A takarmánnyal bevitt kalcium felszívódása két mechanizmus segítségével történik. Az egyiket aktív transzportnak, vagy **D-vitamin dependensnek** hívják, a másikat passzív transzportnak, vagy **D-vitamin independens** transzportnak nevezik. Ez utóbbi a bélfal mucosa rétegében található csatornácskákban történik, ahol a kalcium szabadon felszívódik. Az aktív asszimiláció sokkal hatékonyabb és teljes mértékben kihasználódik a szárazonállás időszakában.

A kalcium homeosztázis fenntartása kihívást jelent a friss fejős tehén számára, mivel mind a kolosztrum, mind a tej nagy mennyiségben tartalmaz kalciumot, így a tehénnek a csontokban található kalciumot kell mobilizálnia. **Ez negatív kalcium egyensúlyt eredményez a laktáció első három hónapjában.**

Sajnálatos módon kijelenthetjük, hogy a legtöbb tehenél előfordul alacsony vér kalcium szint az élete során. A hipokalcémia forrása (vagy hozzátevője) lehet számos másodlagoskérdésnek, mint a magzatburok-visszatartás, méhgyulladás, ketózis, vagy az oltógyomor-helyzetváltozás.

Ezen felül fontos megemlíteni a kalcium **immunválaszban** betöltött szerepét.

A hipokalcémiás teheneket alacsony neutrofil koncentráció és ezeknek alacsony aktív fázisban található aránya különbözteti meg.

A posztpartum drench

A drench kitűnő eljárás az ellést követő azonnali kalcium bevitelre. Mindazonáltal nem valamennyi kalciumfajta alkalmas a szájon át történő alkalmazásra. Kalciumforrástól függően változik a biodisponibilitása és az, hogy mennyire vonzó az állat számára.

Kalcium-karbonát (nem ajánlott)

Lassú ionizáció, pH-dependens, csekély

A szubklinikai hipokalcémia

Különös figyelmet kell szentelni a szubklinikai hipokalcémiának, azaz a vér alacsony kalcium szintjének, mely klinikai tünetek nélkül valósul meg. Mennyire alacsony szintet jelent ez? Kevesebb, mint 2,1 mmol/L (8,6 mg/dl), mivel az alacsonyabb értékek összefüggésbe hozhatók a méhgyulladás kialakulás számának növekedésével. Gyakoribb esetszám jellemzi, a többször ellett állatok több, mint 50%-ában is előfordulhat, és nem lehet kizárólag takarmányozással helyrehozni, akkor sem, ha anionos. Leküzdésének egyetlen hatékony módja a poszt-partum időszakban történő kalcium adása az állatnak, s erre a legjobb a szájon át történő készítmények alkalmazása, mint a bólusz és drench.

Az ellés során hipokalcémiás teheneket csökkent szárazanyag-felvétel jellemzi és kevesebb tejet termelnek. Átlagosan 3 kg-mal csökken a tejtermelés az ellés utáni első 4 hónapban a nem hipokalcémiás társaikhoz képest.

biodisponibilitás jellemzi.

Kalcium-klorid (nem ajánlott)

Gyors ionizációjú, jó biodisponibilitású, kevésbé kíváncsú ízű és maró hatású.

Kalcium-glukonát (ajánlott)

Gyors ionizációjú, jó biodisponibilitású, jó ízű és energikus.

Kalcium-pidolát (ajánlott)

pH independens gyors ionizáció, teljes biodisponibilitás és jó íz jellemzi. A transzport fehérjék prekursora.

Ezen kívül a drench tartalmazhat ásványi

sókat (mint a nátrium, kálium és klór), **cukrokat és fehérjéket, melyek azonnal hasznosulnak a bendőben, és stimulálják a baktériumflórát (élesztőbaktériumok jelenlétében).**

A drenchet könnyű bejuttatni, /sok állattartó bóluszban történő bevitelt preferál/, melyet úgy kell előállítani, hogy 1 kg terméket oldunk fel 20-30 l langyos vízben, és **az ellés után azonnal a tehén elé kell rakni.** Ha nincs lehetőség gyors beadásra, jobb a bóluszt használni.

Melyek a COW DRENCH AG3 jellemzői?

- Azonnal elérhető kalcium forrás (pidolát és glukonát)
- Elősegíti a rehidrációt
- Bendőben azonnal felhasználható cukrokat és fehérjéket tartalmaz
- Nagyon jó ízű

Dolgozz velünk!

A magyarországi értékesítési hálózatunk megerősítésére olyan új munkatársakat keresünk, akik takarmányozási szakembereink, illetve állatorvosaink támogatásával a szarvasmarha-, sertés- és baromfitelepek felé végzett értékesítési tevékenységben szeretnének részt venni.

Penzo Nicola: +36 307300941

Szeretné igényelni ingyenes szolgáltatásainkat?

Szaporodásbiológiai - Tejtermelési -
Tögyegészségügyi - elemzés.
Azonnali eredményt nyújtó NIRS-analízis.

Penzo Nicola +36 30 7300941
Kiss Tünde +36 70 3286399
Vajda György +36 70 6263434

Hoof Shower patafűrösztő rendszer

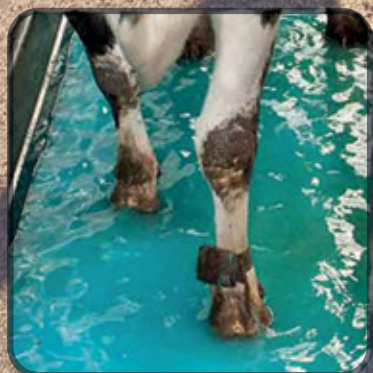
Egészséges lábakat szeretne teheneinek? Válasszon minket!

Automatizált patafűrösztő rendszerek telepítését, karbantartását vállaljuk. Teljesen automatizált a mosás, és a leeresztés! Többnyelvű kezelőfelülettel.

Patafűrösztő medencéink új és használt kivitelben vásárolhatók vagy bérelhetők. Anyaguk lehet saválló fém vagy műanyag.

A rendszerhez saját gyártású fűrösztőszereink is elérhetőek, referenciákkal!

Ne feledje: A Hoof Shower a legjobb lépés az egészséges lábakért!

Elérhetőségek:

Tel.: +36 70/417-5658

E-mail:

topgunlegskft@gmail.com

www.topgunlegskft.com

Irodai ügyintézés:
H-P 8:00-16:00

Tel.: +36 20/469-1987

Curacef[®] DUO

CEFTIOFUR 50 mg/ml + KETOPROFEN 150 mg/ml

FERTŐZÉS

GYULLADÁS

Ahol van fertőzés, ott van gyulladás is.

MINDKETTŐT KEZELI
& FENNTARTJA A TERMELÉST

Egyedülálló antibiotikum és nem szteroid gyulladáscsökkentő kombináció tejelő tehenek és tehenészetek számára.

- ⦿ Az állatok számára: gyorsabb gyógyulás, kevesebb fájdalom, magasabb szintű állati jólét.
- ⦿ Az állatorvos számára: magasabb biológiai hasznosulás a fenntarthatóbb antibiotikum gyógykezeléshez.
- ⦿ Az állattartók számára: gyors gyógykezelés és a termelés mielőbbi visszaállítása.

Virbac

Shaping the future of animal health

www.virbac.hu Telefon: 06-70-3387178,-79,-77

UBROSTAR® A TÁVBÍRÁS JUTALMA

- Kezeli a meglévő fertőzéseket
- Hosszan tartó védelmet biztosít
- Rugalmas megoldás:
rövid és hosszú szárazonállás esetén is alkalmazható
- A tejre vonatkozó várakozási idő rövid*

Most
1 ubrost
+
1 ubroseal
tőglyezáró ajánlattal!

Az akció részleteivel kapcsolatban érdeklődjön képviselőinknél!

Kérjen állatorvosától vagy gyógyszerésztől további felvilágosítást!

Alkalmazás előtt, illetve további információért olvassa el a használati utasítást, vagy kérdezze a Boehringer Ingelheim képviselőjét:

dr. Kerényi Katalin

Tel.: 06 30 977 9961

E-mail: katalin.kerenyi@boehringer-ingelheim.com

Péter Attila

Tel.: 06 20 394 0325

E-mail: attila.peter@boehringer-ingelheim.com

Boehringer Ingelheim RCV Magyarországi Fióktelepe | 1095 Budapest, Lechner Ödön fasor 10.

Tel.: 06 1 299-8900 • Fax: 06 1 299-8901 | ah.hu@boehringer-ingelheim.com

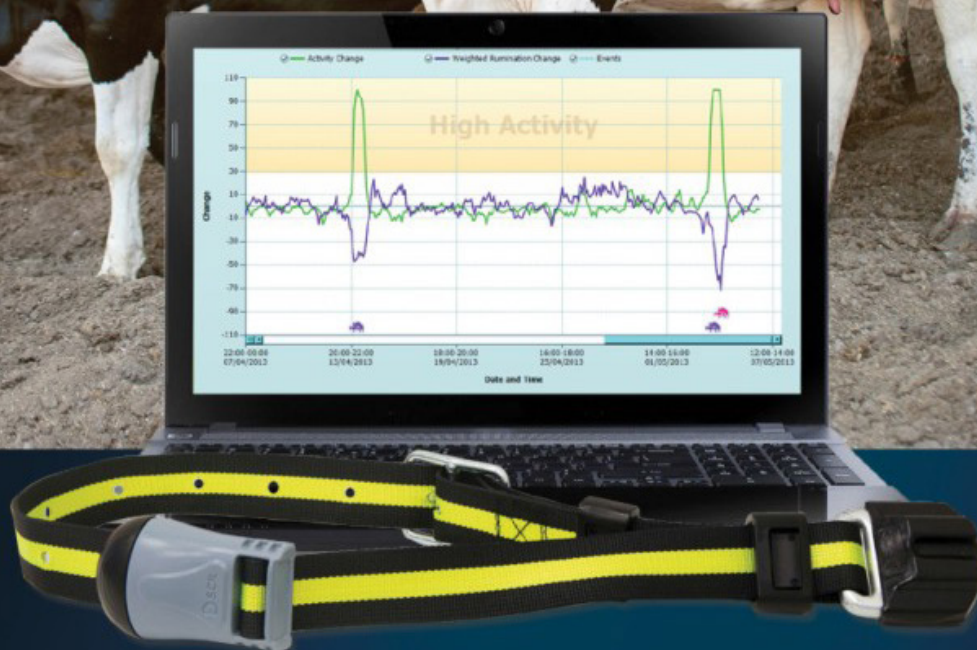
Irodalom

*Használati utasítás: 10. ÉLELMÉZÉS-EGÉSZSÉGÜGYI VÁRAKOZÁSI IDŐK

Hús és egyéb ehető szövetek: 10 nap - Tej: Ha a kezelés a borjadzás előtt legalább 35 nappal történt, akkor a borjadzás utáni 36 órában fejt tejet tilos felhasználni.

Ha a kezeléstől a borjadzásig 35 napnál kevesebb idő telt el, akkor a kezelés utáni 37 napban fejt tejet tilos felhasználni.

ALLFLEX PRÉMIUM FELÜGYELETI RENDSZER

Szabaduljon meg olyan felesleges költségektől, mint az állományszintű hormonkezelés!
Felejtse el a nyári tejtermelés visszaesést, a nyári termékenységmutató romlásokat!
A legkorábban ismerje fel a borjúkori problémákat és előzze meg azokat gyors beavatkozással!
Csökkentse a két ellés közötti időt 380 napra vagy az alá!
Érje el, hogy az első elléskori életkor 2 év alatt legyen!

HOGYAN?

- Maximális ivarzás (csendes ivarzás is) jelzés - ✓
- + Optimális termékenyítés - ✓
- + Vetélés, visszaivarzás jelzés - ✓
- + Takarmányváltás hatásának visszajelzése - ✓
- + Hőstressz riasztás - ✓
- + Egészségügyi megfigyelés minden életkorban - ✓
- + Veszélyhelyzeti riasztás minden életkorban - ✓
- + Heti szakmai menedzsment tanácsadás folyamatosan - ✓

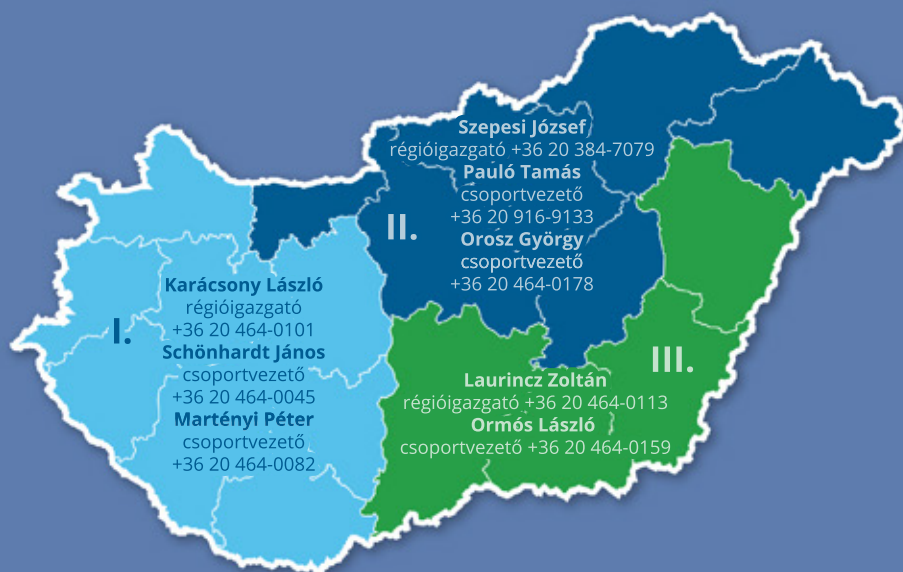
Mindösszesen: **PROFITNÖVEKEDÉS** - ✓✓

H-8500 Pápa, Jókai u. 76.
T/F.: +36 89 511 015 Mobil: +36 30 687 6102
www.fejesteknika.hu

Az Állattenyésztési Teljesítményvizsgáló Kft. két évtizede áll partnerei szolgálatában, értéként őrizve és a napi munkában alkalmazva a hazai termelésellenőrzés több, mint 100 éves tapasztalatát.

Központi titkárság • +36 20 406-7084 • atkft@atkft.hu

Tejvizsgáló Laboratórium • +36 20 229-4965 • kenez.arpad@atkft.hu

- **Teljesítményvizsgáló Részleg** • +36 20 229-4965 • tejlabor@atkft.hu

- **Analitikai és ÁEÜ Diagnosztikai Laboratóriumi Részleg** • +36 20 229-4965, +36 20 464-0147 • analitika@atkft.hu

o **Mikrobiológiai Laboratórium** • +36 20 562-3437 • mikrobi@atkft.hu

Takarmányozási Igazgatóság • +36 20 219-9512, +36 20 382 7153 • taklab@atkft.hu

Füljelző gyártó részleg • +36 20 464-0022 • enar.fuljelzo@atkft.hu

Somos Zoltán tenyésztési igazgató • +36 20 401-5936 • somos.zoltan@atkft.hu

Dr. Monostori Attila főállatorvos • +36 20 464-0147 • monostori.attila@atkft.hu

